

Ért.
84
1932-33

MIASSZONYUNK KALOCSAI SZEGÉNY
ISKOLANŐVÉREINEK VEZETÉSE ALATT ÁLLÓ
BAJAI R. K. ÉRSEKI TANÍTÓNŐKÉPZŐ, POLGÁRI
ISKOLA, ELEMI ISKOLA ÉS KISDEDŐVÓ

É R T E S Í T Ő J E

AZ 1932—33. ISKOLAI ÉVRŐL.

KIADJA:
AZ INTÉZET VEZETŐSÉGE.

Nyomatott az Uj Élet nyomda r. t.-nál Baja.
1933.

MIASSZONYUNK KALOCSAI SZEGÉNY ISKOLANÖVÉ-
REINEK VEZETÉSE ALATT ÁLLÓ BAJAI R. K. ÉRSEKI
TANÍTÓNÓKÉPZŐ, POLGÁRI ISKOLA, ELEMI ISKOLA ÉS
KISDEDÓVÓ

É R T E S Í T Ő J E

AZ 1932—33. ISKOLAI ÉVRŐL.

KIADJA:
AZ INTÉZET VEZETŐSÉGE.

NYOMATOTT AZ „ÚJ ÉLET“ NYOMDA R. T.-NÁL
BAJÁN 1933.

Est. 84 / 1932-33.

ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR
R 2779 / 1968
LELTÁRI SZÁM

A mi városunk . . .

Eszmélkedés a lakóhelyi ismeretek feldolgozása közben.

Baja látszólag jelentéktelen város, sem helyzete, sem történeti multja, sem lakóinak száma nem emeli gyakran hangoztatott „nevezetesebb városaink“ közé. Kérdően állt tanítványaink előtt, mit lehet erről a várossal egész éven át tanulni s mit lehet róla az elemi iskola egyes osztályaiban a tanmenetnek megfelelően tanítani. Lassan-lassan a szülőföldismeret az ifjúság érdeklődési körébe jutott. A jelentéktelen mellett a sajátos, a jellegzetes kezdte lekötni az ifjúság figyelmét. A szemléletek, melyeket a tanterv kívánalmainak megfelelő tervszerű kirándulások, a szempontok szerinti megfigyelések nyújtottak, igazolták, hogy kevésbé ismertük városunkat s azért is nem szerethettük.

Sok mindenre rájöttünk tanulmányaink folyamán! Baja fekvésének szemlélése megeleveníti a geológiai korokban történt kialakulások elvontságát, mert szemmel látható az Alíöld eredeti felszínének magaslata a város nyugati részén. Ezzel és vízrendszerével kapcsolatban a település formája természetesnek tűnik fel a tanulók előtt. A Szentjános és Posványos vidékének agyagos talaja, mocsaras területe, alacsony fekvése, rétegei igazolják a Duna áradásainak az emberek ajkán még élő pusztításait. A Duna medrének gát közé szorítása, a szabályozáskor történt átvágás által nyert új meder, a Holt-Duna stb. szemlélése bepillantást enged abba a nagy nemzeti munkába, melyet a tankönyvek „szabályozás“ néven oly röviden elintéznek. A Dunán kívül a Kamarás-Duna (Sugovica) is sokat elmond, ha figyelemmel nézzük csendes vizét, melynek partján fürdő, halpiac és ujabban gondozott sétány húzódik a város mellett. Az ér mentén haladva eljutunk Türr István, városunk szülötte által 1876-ban épített zsiliphez, mely a vizet a tápcsatornába vezeti. A tápcsatorna szeretettel hívogat gyepes parti útjával a még Bajához tartozó Máriakönyve (Vodica) búcsújáró és kedves pihenő helyre. Innen sóhajunkat, imánkat és biztató üzenetünket viszi a szerb megszállás alatt jobb jövőt váró testvéreinknek. — A vasúti híd felett beömlő víz, a Pestvármegyei Dunavölgy Leccapoló és Ön-

töző Társulat ásott főcsatornája, a rajta levő zsilippel szintén magára vonja figyelmünket, hisz a legjobb célt kívánja szolgálni, több-jobb-termelést. Kedves csobogásával, szinte vizesésével alkalmas a földrajzi fogalmak nyujtására és szemléltetésére. Minden csepjének gördülése a nemzet áldozatkész, talajjavító tevékenységét hirdeti. Hídján át közelithetjük meg a fűzfák közt elterülő: „Békavár“ nyaralót, üdülőt, mely hangulatos órákat szerez a látogatóknak s nyáron a Dunán fürdőzőknek. Itt látható a háromíves, 550 m. hosszú Baja—Bátaszéki vasúti híd. Alapja csehországi gránitból van, vasszerkezete pedig a diósgyőri hámorból került ki. A táj megfigyelése a 6 m. magas vasúti töltéssel kapcsolatban szomorú emléket idéz fel a magyar lélekben. Itt látjuk a Királylépcsőt és nem messze az emlékkövet, ahol Magyarország utolsó koronás királya utoljára állt magyar földön. Szemben a Duna jobb partján sűrű, lombos erdők hívogatnak, pihenőt, megnyugvást ígérve. Ennek a vonzása készteti a várost a hidvégi vasúti megálló kiépítésére. Ezzel a kedves, üdülésre és fürdésre alkalmas terület könnyen hozzáférhető lenne mind a bajai, mind a dunántuli közel eső lakosságnak.

Keleti és déli határában homokos talajának ringó vetése, csaknem teljesen sík fekvése Petőfi szavait juttatja eszünkbe: „Szép vagy Alföld“ s elfelejtjük, hogy nem a mi lelkünkben pattant ki először. Megérezzük, hogy szeretjük s lelkünk megpihen a „Mi városunk“ nyugodt légkörében. Szabadnak érezzük magunkat, gondolatunk a multba röppen. Sajnos Bajára nézve kevés hiteles adatunk van. Megelevenedik előttünk a török világ, amikor Baja kisebb központ volt. Az 1739. évi pestis, melynek emlékét a Rókus-kápolna őrzi. Nagyobb fejlődésnek indult, mikor 1750-ben Grassalkovich Antal herceg kapja Baját. Ez időben hatalmasan épül városunk. A belvárosi kegyúri templom vörösmárvány főoltára, mely a máriabesnyői templom főoltára volt, az ő adománya. A szépen fejlődő város a XVIII. század végén híres és látogatott vásárai miatt a „Kis-Pest“ nevet vivta ki Korabinsky János Mátyástól. Ebben az időben még a hajó volt a forgalom lebonyolításának legjobb eszköze. A hajózás szempontjából kedvező helyzete tette Baját a környék kereskedelmének központjává. A szomszédos települések mindegyikének megvolt Baján külön-külön a maga hombárja és a saját kocsmája. A nagy forgalom emelte a város kereskedelmét, fejlesztette iparát, mert a vidéki gazda jó pénzen eladott gabonája révén itt iparkodott szükségleteit beszerezni. Megtalálhatók Baján ebben az időben a szappanos-, tímár-, kalapos-, posztónyíró-, orgonacsináló-, puska-míves iparágak. Ezeket ma már az emlékezet is csak homályo-

san őrzi. A vízimalmok zakatolását is csak emlékként tartja fenn a 2--3 dunai kis paprika-malom. Régi központi helyzetét csökkentette a vasúthálózat építése, mely más utakra terelte a környék termelését.

A szépen fejlődő várost 1840. május 1-én borzalmas tűz pusztította végig. 1282 lakóház, 6 templom, számos melléképület leégett. A szél a szikrákat a szomszéd faluba sodorta. A tűzvész emlékét a Rókus temetőben levő sírbolt, melyben 78 áldozat nyugszik, minden pénteken délután a fél kettői harangszó és a belvárosi plébánia homlokzatán levő következő felirat őrzi:

E papLak LángVészl porát sajnáLVa tekinték
Nagy LeLkek, s azt Vllá s szebbé tenni slettek.
Értök ezért forró szIV kVLDI IMált az Vrnak.
E felírás magában rejti a pusztulás évszámát.)

1886-ban törvényhatósági joggal felruházott város lett Baja s megindult a nagyobb arányú újjáépítés. Városunk 1894-ben állította fel nevezetes szülöttjének, Tóth Kálmánnak ércszobrát, mely a város egyik legszebb helyén a Zichy Bódog-téren emeli a szemlélők lelkét a dalok világába; szülőháza jelenleg a kir. tanfelügyelő otthona. Az újabb történelmi események már mint közelmúlt élnek lelkünkben... Így elgondolkodva érezzük, hogy a hely, melyen állunk szent, megszentelte azt az ősök és hősök becsületes munkája, küzdelmes élete. Megértjük, hogy a tűzvész idején elpusztított otthonának romjaihoz visszahozta a népet a röghöz, a tradícióhoz való hűség s az elpusztult középületek, templomok és otthonok helyébe szebbet emelt a kegyelet s a honszeretet.

Ha kirándulásaink alkalmával figyelmünk a lakosság házkörnyékére, berendezésére irányult, kedves, hangulatos virágos udvarokat, egyszerű, többnyire egészséges lakásokat vehetünk szemügyre. A házak fala téglából (1666), vagy téglalappal (1743), számos esetben vályogból, vertfalból készültek. A tető cserép-, pala-, bádóg (4079), de kevés nád, sőt ritkán zsúpp is előfordul. Lakói vidámak, munkaszerezők. Magyarok (24.469), németek (1266), bunyevácok (1615). (Az 1930-i népszámlálás adatai). Nem hiányoznak a születési, lakodalmi, temetési, husvéti stb. népszokások sem, különösen a bunyevácok között. Ugyancsak náluk van még meg a fonás-, szövés, piros és kék csikkal és a saját maguk készítette fehéreneműn a piros és kék himzés. Népviseletük korántsem oly jellegzetes, nem oly festői, mint a közelben levő Hercegszántó község sokacaié, vagy az alsónyéki magyaroké vagy a szeremleieké. Népünk kedvelt dalai: „Lányok ülnek a fonóban“, „A bajai vásártéren“ stb. De az „Arany Bárány-szálló“ fénykorát jel-

lemző mulatozások, a hét vármegye legkülömb cigányainak zenéje, a híres bálók stb. az unokák előtt már csak mint mese szerepelnek. Látható még a szabadban, tóban való mosás, — ennek kiránduláskor mi is tanúi voltunk; munkaközben a humoros, hangulatos beszélgetés, melyet ez alkalommal élveztünk — elgondolkozva, hová tünt el a régi szép, gondtalan, békés idő! A mi feladatunk, hogy ezen kicsiny jelenen keresztül mentsük meg a nemzet zsengejének a benne rejlő értéket. A lélek megnyilvánulásán keresztül ragadjuk meg a lelket s vezessük Istent hívó és féltő, hazát szerető és mentő jövő felé.

Igy meglátja lelkünk a földrajztanítás nemzeti és állampolgári nevelő értékét. E tárgy erkölcsi célja éppen ebben jut kifejezésre. De kedvet és erőt nyer a tanuló a gyakorlati cél megvalósítására is, hogy: „Elsősorban szülőföldjén és hazája földjén, majd a velök vonatkozásban álló más tájakon is tájékozódni tudjon.“ (Tanterv és utasítások a népisk. számára.)

Az iskolaév folyamán a földrajztanítás módszerével és az anyag beosztásával is megismerkedtek intézetünk legnagyobb növendékei. Az el. isk. osztályaiban tett gyakori megfigyelések, hospitálások, kapcsolatban a Nevelés- és Tanítástan-ban szerzett ismeretekkel mindjobban felnyitják a tanítójelölt előtt a gyermeklélek sajátosságait, segítik meglátni az utat, módot, mellyel a gyermek lelkéhez lehet férkőzni és ebben a közelségben őt a neki megfelelő ismeret birtokába juttatni. Néhány tanítási gyakorlaton a beszéd- és értelemgyakorlatok keretében tanító növendékeink a földrajzi anyagban is megpróbálták a szárnybontogatást. Lelkük mélyén a gyermekekkel gyermekek lettek s együtt éltek és éltek az egyszerű lakás, az otthon vonzó kedvességét. Boldogok voltunk mindnyájan, amikor a kis tanítványoknál hol szóval, hol mosollyal, hol csillogó szemekkel, majd tetre kész mozdulattal megnyilvánult a szülőföldhöz, Bajához való ragaszkodás, az otthon szeretete. Tanítónőjelöltjeink lelkéből pedig csendesesen szállt a fohász:

„Hogy tanítóvá tettel, neved áldom

Hálatelt szívvel, édes Istenem.“

Az eredmény csak jobban lelkesítette őket a tárgyban való alapos, bő és biztos ismeret elsajátítására. Ebben készséggel volt segítségünkre városunk mindegyik hivatalos közege, mert bármilyen statisztikai vagy egyéb hivatalos adatra volt szükségünk pl: népesség és társadalom, lakosság házkörnyéke, népműveltség, foglalkozás, közigazgatás szempontjából — melyeknek részletezésére itt ki nem térhetek — mindig megértést, együttműködést tapasztaltunk. Itt mondunk szíves szolgálatukért köszönetet. Hogy megfigyeléseinkkor nyert tapaszt-

talatainkat az idő ne tompítsa, fényképekkel iparkodunk megörökíteni városunk jellegzetes tájait, történelmi, néprajzi nevezetességeit épületi jellegzetességeit. A folyóson a tantermekben különböző szempontok szerint csoportosított fényképfelvételek sorozata gyönyörködteti a szemlélőt. Több növendéknek megvan a maga kis fényképező gépe s tanulmányi sétákon készségesen fényképezi, ami megörökítésre alkalmas. Erről szólva a legnagyobb elismeréssel és köszönettel tartozunk Bajza Lajos városi tisztviselő úrnak, aki Baja nevezetességeiről és a környékről készült felvételeinek sorozatával, a szülőföldismeret szempontjából fontosabb felvételek nagyított képeivel és két albummal ajándékozta meg földrajzi gyűjteményünket.

Igy működik közre városunkban a társadalom felnőtt rétege tudásának átadásával, példájával, — növekvő tanítójelöltje önmaga ismeretének gyarapításával, honszeretetének mélyítésével azon, hogy mint leendő tanító, nevelő alkalmas legyen a gyermek értelmének fejlesztésére, lelkületének alakítására. Ez együttműködés, komoly, becsületes kötelességteljesítés, párosulva az isteni Gondviselésbe vetett bizalommal, bizonyára a legerősebb indíték hitünk, reményünk jogos kimondására: Hiszek Magyarország feltámadásában.

Krupa Mária Alojziána
a tanítónőképzőben a földrajz tanára.

I.

Az intézet tanügyi hatóságai.

A)

Egyházi hatóság :

DR. ZICHY GYULA GRÓF

kalocsai-bácsi érsek, az intézet legfőbb hatósága.

Egyházmegyei tanfelügyelő :

OSZWALD JÓZSEF

tb. pápai kamarás, kalocsai tanítóképzőintézeti igazgató.

Egyházmegyei tanfelügyelő :

DR. FÜRSTNER ANTAL

tb. pápai kamarás, theologiai tanár.

B)

Világi hatóság :

DR. HÓMAN BÁLINT

vallás- és közoktatásügyi miniszter.

BALÁZS BÉLA

a tanítóképző intézetek kir. főigazgatója.

KOLTHAY LÁSZLÓ

a Szeged-kerületi polgári iskolák kir. főigazgatója.

RUSZTEK KÁROLY

kir. tanfelügyelő.

C)

Intézeti igazgató :

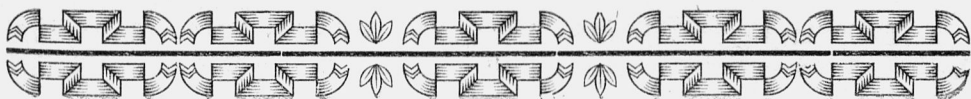
DR. GONCZLIK KÁLMÁN

apát, tb. pápai kamarás, esperes-plébános, érseki biztos a tanítónőképzőben.

Intézeti főnöknő

DR. DEHÉNY MÁRIA ALACOQUE

iskolanővér, igazgató a tanítónőképzőben.

II.

Az intézet szervezete.

A Miasszonyunkról nevezett kalocsai iskolanővérek bajai leánynevelő intézetében van:

- a) elemi népiskolai tanítónőképző I–IV. osztállyal,
- b) polgári leányiskola párhuzamos osztályokkal,
- c) osztott elemi népiskola 4 osztállyal,
- d) kiseddóvó fiúk és leányok részére.

Internátus kisebb és nagyobb bennlakó növendékek részére.

III.

Az egész intézetet érdeklő események az 1932—33. iskolaévben.

Az 1932—33. iskolaév *gyásznapokat* adott az egész magyar életnek. Két legnagyobb távozott az élők sorából, mindkettő neve és pályája a legszorosabb vonatkozásban van az iskolával, a tanuló ifjúsággal. **Gróf Klebelsberg Kunó** ny. kultuszminiszter más nagy alkotásai mellett az iskolanővérek bajai intézetét is hatalmasan továbbfejlesztette, így a távozásán érzett gyásznak és a róla való hálás megemlékezésnek egy része sajátosan a mienk. Az iskolanővérek lakóházának 1927-ben épült szárnya s az intézetnek az a része, mely a tornatermet, óvodát, rajztermet és a tanítónőképző osztályait foglalja magában, az ő jelentékeny adományából is létesült, s így tanítónőképzőnk alapítása Klebelsberg miniszter nélkül nem történhetett volna meg. 1932. október 11-én bekövetkezett váratlan halála megrendítőleg hatott. Temetése napján, nov. 14-én ünnepélyes requiemen vett részt az ifjúság, s aznap szünetelt a tanítás. Dr. Gonczlik Kálmán belv. apát-plébános, érseki biztos, halála napjára, október 11-re örökös szt. misét rendelt el a zárda templomában.

Gróf Apponyi Albert halálának híre szintén élénk visszhangot keltett. A növendékek tudták, ki volt Apponyi, ismerték fényes politikai pályájának győzelmeit, hallottak áldásos kulturintézményekről, melyek nevéhez fűződnek, a magyar népoktatás emeléséről. Hódoló tisztelettel vették körül a nagy genfi kálváriajárót, szerették és csodálták a buzgó hitvallót, Krisztus lánglelkű apostolát. Halálakor mindezek hatékonyabb fényvel világítottak szerte nagy egyéniségéből. A rádióhullámok febr. 14-e délelőttjén elhozták a nagy halott temetési szertartásának akkordjait s bekapcsolták intézetünket is az országos gyászba. Ifjúságunk külön önképzőköri gyűlést szentelt nemes alakjának.

A nemzeti gyásznapok mellett az intézetnek is megvolt a maga külön gyásza. 1933. március 29-én.

Szántó Mária Fabiola nővér néhány heti betegség után az örökkévalóságba költözött. Fabiola nővér 1925-ben jött Bajára s mint a polg. iskola tanártestületének tagja működött az intézetben. 1929—30-ban az akkor megnyílt tanítónőképzőnek is helyettes tanára volt. Több éven keresztül vezette az Urinők Mária-kongregációját. Ideális apáca volt. Mély lelki életet élt, szerette Istent, a Rendet, szerzetes-társait, tanítványait. Okosság, helyes ítélet vezette; jóindulat, használni-akarás irányították cselekvéseit. Külső megjelenésében egyszerű szívéllyesség állandó derű jellemezte, kedves humor is tulajdonságai közé tartozott. Gyenge egészsége miatt kevés óraszámmal dolgozhatott, de irodai munkát, segitést, buzgalmat mindig a legönzetlenebbül vállalt. Kitünő nevelő és tanítónő volt, jól ismerte növendékei egyéniségét, s szeretettel és ügyességgel alkalmazta velük szemben a megfelelő bánásmódot. A tavaszi influenzajárvány megrongált szervezetére végzetessé vált, de bizva ellenálló természetében, úgyszólván az utolsó hétig bíztunk, hogy mégegyszer felépül. Ő maga is remélte ezt, e mellett azonban élő hittel és szent megnyugvással, a test fölözslésán felül-emelkedő derűs tekintettel várta és fogadta a halált. Temetési szertartásán a zárda kápolnijában szerzetesnővéreim és a tanulóifjúságon kívül ott volt az Urinők Mária-kongregációja, s az őt szeretők és gyászolók nagy sokaságától kísérve verőfényes tavaszi délelőtt, március 31-én foglalta el ideiglenes nyugalmi helyét a Szent Rókus sírkertben. R. i. p.

Látogatások. Tisztelendő Mária Bernárda anya, az iskolanővérek áll. főnöknője okt. 24—30-ig az intézetben tartózkodott. Megtekintette az összes helyiségeket és sorra látogatta az iskolákat a kisedővótól kezdve a tanítónőképző osztályáig. Különös örömmel időzött az inter-

nátusi növendékek lakosztályában, ahol üdvözlésére egy kis rögtönzött ünnepséget is rendeztek.

Kitüntető volt az intézetre dr. Hász István tábori püspök látogatása március 15-én. A püspök úr jelen volt a tanítónőképzősök hazafias ünnepségén és szíves atyai szavakat intézett a növendékekhez.

Gr. Zichy Gyula kalocsai érsek úr bérmaútjában május hó 25-én városunkon halaút keresztül. Intézetünk ifjúsága a Belvárosi-plébánia-templomban várta a kegyelmes főpásztort és fogadta áldását.

IV.

Tanítónőképző.

a) Az iskolai év története.

Az intézet minden fokú iskolájában szept. 9-én kezdtük meg a tanítást, melynek zavartalan folyását rendkívüli szünet három gyász-eset alkalmával akasztotta meg. Az első kettő országos nemzeti gyász volt, gr. Klebelsberg Kunó és gr. Apponyi Albert nagy államférfiaink temetési napja, amikor is az intézet gyászistentiszteleten való részvétellel adózott emléküknök. A harmadik gyásznap Szántó Mária Fabiola temetési napja volt. Az iskolaévet a miniszteri rendelethez alkalmazkodva zártuk be.

Személyi változások a tanártestületben. A négy osztályra kiépülő intézet két új tanerővel gazdagodott. Hermann Mária Honória nővér a kiskunfélegyházi testvérintézetből jött Bajára, Krupa Mária Alojziána nővér pedig Szegedről, az Apponyi-kollegiumból jött, hogy tanítónőképzői tanári minőségben Baján kezdje meg működését.

Hivatalos látogatás. Balázs Béla kir. főigazgató ebben az évben csak rövid egynapos látogatást tett április 1-én. Főleg a lakóhelyi ismeretek anyagának összegyűjtése és a gyakorló iskola megszervezésének módja iránt érdeklődött.

Szülői értekezlet. A nagyszünet folyamán egyízben a növendékek nyári szórakozásainak, fürdéseinek megbeszélése végett gyűjtöttük össze növendékeink szüleit. — Január 23-án az egyes osztályfőnökök külön tartottak megbeszélést osztályuk növendékeinek szüleivel. A megbeszélések közös főgondolata a mai leánylélek problémái körül forogott. Az értekezők a szülők figyelmébe ajánlották a könyvpiac néhány kiváló újdonságát, amely a mai leánykérdéssel foglalkozik. (Gerely J.: A mai leány útja. Bánhegyi J.: Nem vagy már kisleány. Csaba M.: Amit egy serdülő leánynak tudnia kell.) Több szülő készségesen meg is rendelte az ajánlott művek egyikét-másikát.

Tanári értekezletek. A módszeres kérdéseket tárgyaló tanári értekezletek közül különösen kiemelkedik a november 4-i Krupa Mária Alojziána nővér, a földrajz tanára a lakóhelyi ismeretek anyagának összegyűjtési módját ismertette s fölvilágosítást nyújtott arról, hogy az egyes szaktanárok e tekintetben hogyan működhetnek közre szaktárgyuk keretében.

A vizsgálatok sorrendje. 1932. jún. 18-án az I. osztályba folya-
modók énekhallási, szín- és orvosi vizsgálata.

1932. szept. 5-én javító és különbözeti vizsgálat.

1933. jún. 3-án tornabemutató.

„ „ 10-én hittanvizsga.

„ „ 12-én az I. osztály vizsgálata.

„ „ 13-án a II. „ „

„ „ 14-én a III. „ „

„ „ 16-án a IV. „ „

„ „ 25-én évvárás, Te Deum.

„ „ 26-án az I. osztályba folya-
modók énekhallási,
szín- és orvosi vizsgálata.

**Egyházhatósági és miniszteri rendeletek az 1932—33. iskola-
évben.** Érs. Hat. 811. isk. sz. — V.K.M. 36.466/VI. 1932. A közgazda-
ságtan heti 2 órára emelése, az egészségtan heti 1 órára leszállítása.

Érs. Hat. 812. isk. sz. — V.K.M. 38.902/1932. A tanítónőképző II.
osztályából az óvónőképző III. osztályába való átlépés tárgyában.

Érs. Hat. 886. isk. sz. — V.K.M. 43.050/1932. A németül tudó vég-
zett növendékek nyilvántartásáról.

Érs. Hat. 1049. isk. sz. — V.K.M. 44.830/1932. A tanulóifjúság ön-
bizalmának és jövőbe vetett hitének ébrentartása.

Érs. Hat. 1072. isk. sz. — A nm. Püspöki Karnak határozata az
iskolai filmoktatás ügyében.

Érs. Hat. 158. isk. sz. — V.K.M. 36.087/V. a. 1933. Leirat a tanul-
mányi segélyről.

Érs. Hat. 174. isk. sz. — V.K.M. 75.294/1933. Rendelet a beveze-
tett tankönyvek kimutatásáról.

b) Tanártestület és munkaköre.

Dr. Dehény Mária Alacoque intézeti főnöknő, igazgató, magyar-
nyelv és történettudományra képesített középiskolai és tanítónőképző
intézeti tanár. A tanári és ifjúsági könyvtár őre, az önképzőkör iro-

dalmi szakosztályának vezetője. Tanította a magyart az I—IV., történelmet a IV. osztályban heti 14 órában.

Becherer Mária Moderata iskolanővér tanította a zongorát az I. és II. osztályban heti 2 órában.

Gáspár János középiskolai rajztanár, tanította a rajzot mind a négy osztályban heti 8 órában.

Hermann Mária Honória iskolanővér történettudományra és magyar nyelvre képesített tanítóképzőintézeti tanár, az I. oszt. főnöke, a történelmi szerek és könyvtár öre. Tanította a történelmet az I—III. osztályban, a német nyelvet az I—IV. osztályban. Heti óráinak száma: 14.

Hönisch Mária Fernanda iskolanővér okl. énektanár, tanította az éneket és zenét, vezette az egyházi és karéneket. Heti óráinak száma: 13.

Koncz Mária Bertina iskolanővér, mennyiség-természettudományra képesített tanítóképzőintézeti tanár, a fizikai szertár öre, tanártestületi jegyző, a III. oszt. főnöke. Tanította a mennyiségtant mind a négy osztályban, a fizikát a III. és IV. osztályban. Heti óráinak száma: 13.

Krupa Mária Alojziána iskolanővér, pedagógia-filozófiai szakcsoportra képesített tanítóképzőintézeti tanár, a földrajzi szertár öre. Tanította a földrajzot az I—IV. osztályban, vezette a IV. oszt. b) csoportjának tanítási gyakorlatait. Heti óráinak száma: 9.

Péter Mária Lujza iskolanővér, képesített kézimunka tanítónő. Tanította a kézimunkát, szlőjdöt és szépírást. Heti óráinak száma: 7.

Stefkó Mária Concessa iskolanővér, pedagógia-filozófiai szakcsoportra képesített tanítóképző intézeti tanár, a IV. oszt. főnöke, az önképzőkör pedagógiai szakosztályának vezetője és a ped. könyvtár öre. Tanította a pedagógiai tárgyakat és vezette a IV. oszt. a) csoportjának tanítási gyakorlatait. Heti óráinak száma: 9.

Szalay Mária Famóza iskolanővér, testnevelési tanító, tanította a tornát, vezette az ifjúsági sportkört és játékdélutánokat. Heti óráinak száma: 12.

Szarvas Mária Fidelis iskolanővér, természetrajz-kémia szakos tanítóképzőintézeti tanár, a biológiai-kémiai szertár öre, a botanikai és gazdasági kert felügyelője, a Leányifjúsági Máriakongregáció vezetője, osztályfő a II. osztályban. Tanította a testtant, természetrajzot, kémiát és gazdaságtant. Heti óráinak száma: 21.

Tóth Tivadar hittanár, a Leányifjúsági Mária-kongregáció elnöke, tanította a hittant 8 órában és tartotta a vasárnapi exhortációkat.

c) A növendékek névsora:

I. osztály.

Árvai Mária	10 Ispánovits Mária	Rasztig Anna
Both Judit	Jakab Jolán	20 Reiser Bella
Budai Ilona	Katzenberger Erzsébet	Róka Erzsébet
Bukoján Irén	Krauser Márta izr.	Tancsik Ilona
5 Gilián Etelka	Liliom Etelka	Thurzay Ilona
Habján Irma	15 Madarász Sarolta	Tóth Erzsébet
Hoffmann Ilona	Manhold Jolán	25 Steiner Emma
Hradek Erzsébet	Markó Sarolta	Sumlicz Erzsébet
Huber Irén	Morava Etelka	Világos Ilona

II. osztály.

Balogh Margit	Kertész Teréz	Raffay Ilona
Balogh Márta	Kremm Magdolna	Rizsányi Mária
Bikit Julia ref.	Kulisits Klára	25 Schaffler Sarolta
Csányi Mária	15 Léh Valéria	Sebestyén Márta
5 Csurgó Ilona	Mamusich Ottilia	Skonda Olga
Deák Margit	Mészáros Mária	Styka Mária
Fritsche Sarolta	Mittler Ida	Szokolovits Margit
Gerhardt Irma ág.ev.	20 Nagy Anna	30 Zarubszky Leona
Herczeg Anna	20 Nagy Margit	Kimaradt:
10 Horváth Ilona	Oderszky Olga	Dikán Margit
Kertes Mária	Pócza Ilona ág. ev.	

III. osztály.

Arteld Izabella	Juhász Ilona ref.	Orosz Erzsébet
Balla Teréz	Kalapos Gabriella	Pápay Margit
Bálint Ilona	Karsay Margit	Puskás Lili
Bessenyoí Elvira	Király Verona	Rácz Magdolna ref.
5 Bizony Ilona	20 Klaszán Rozália	35 Reiser Mária
Drahos Ilona	Krikovszky Gizella	Rék Ilona
Droll Márta	Köbling Teréz	Réty Margit
Ehmann Klára	Leopold Ilona	Rovó Zsuzsanna
Emperl Katalin	Listyevity Ilona	Szekrényes Erzsébet
10 Ezsöl Gizella	25 Magyar Borbála	40 Szorentiny Margit
Fehér Teodora ág.ev.	Mayer Klára	Tar Rózsa
Fényes Mária	Meleg Irén	Uracs Mária
Gyenge Erzsébet ref.	Mirk Margit	Vadász Margit
Hantos Amália	Morava Erzsébet	
15 Hollós Mária	30 Németh Mária	

IV. osztály.

Békási Ilona	Ispánovits Anna	Polgár Margit ref.
Bényi Rozália	Jászlits Margit	Rauschmann Erzsébet
Budai Ilona	Kemény Ilona	35 Rízsányi Julia
Czetthoffer Erzsébet	20 Király Irén	Rückert Erzsébet ^{ig.ov.}
5 Depinyi Erzsébet	Kiss Magdolna	Salamon Anna
Detári Etelka	Klászik Anna	Schilling Mária
Ehmann Ottilia	Kolos Magdolna	Slingár Izabella
Erdey Erzsébet	Komlósi Mária	40 Szabó Mária
Geiger Katalin	25 Láng Margit	Törköly Etelka
10 Géczy Ilona	László Gabriella	Varga Gizella
Hajnal Jolán	Léh Irén	Varga Irén
Halas Anna	Makkai Ilona	Vargity Klára
Heinrich Leona	Mérei Erzsébet	Kimaradt:
Heiszinger Ilona	30 Br. Mirbach Mária	Varga Erzsébet
15 Hollósi Aranka	Neusser Klára	
Horváczki Mária	Prágay Erzsébet	

c) A növendékek statisztikai adatai.

	I. osztály	II. osztály	III. osztály	IV. osztály
A tanulók létszáma az év elején : — — — —	27	31	43	44
Kimaradt : — — — —	—	1	—	1
A tanulók létszáma az év végén : — — — —	27	30	43	44
<i>A felvett tanulók megoszlása kor szerint :</i>				
1918-ban született — — — —	14	—	—	—
1917-ben " — — — —	10	16	—	—
1916-ban " — — — —	1	9	26	—
1915-ben " — — — —	2	3	13	11
1914-ben " — — — —	—	2	11	16
1913-ban " — — — —	—	—	3	11
1912-ben " — — — —	—	1	—	2
1911-ben " — — — —	—	—	—	1
1910-ben " — — — —	—	—	—	2
1909-ben " — — — —	—	—	—	—
1908-ban " — — — —	—	—	—	2
<i>A felvett tanulók megoszlása vallás szerint:</i>				
Róm. kath. — — — —	26	28	39	43
Ev. ref. — — — —	—	1	3	1
Ág. ev. — — — —	—	2	1	1
Izr. — — — —	1	—	—	—
<i>A felvett tanulók megoszlása szüleik polgári állása szerint :</i>				
Lelkész, tanár, tanító — — — —	3	5	5	7
Orvos — — — —	1	—	—	—
Ügyvéd — — — —	—	1	1	—
Mérnök — — — —	—	—	—	1
Köztisztviselő — — — —	6	1	6	4
Magántisztviselő — — — —	—	1	1	—
Közlekedési tisztviselő — — — —	1	—	1	—
Katnatiszt — — — —	1	1	—	—
Közlekedési segédszemély — — — —	1	4	—	4
Katonai altiszt — — — —	—	2	1	2
Rendőr — — — —	—	—	2	—
Közhivatali altiszt — — — —	1	5	2	—
Nagybirtokos — — — —	—	—	—	1
Kisbirtokos — — — —	1	—	2	1
Iparos — — — —	6	1	5	9
Kereskedő — — — —	3	—	1	1
Ipari alkalmazott — — — —	1	—	—	—
Kereskedelmi alkalmazott — — — —	—	—	—	2
Gazdasági tisztviselő — — — —	—	—	2	—
Gazdasági alkalmazott — — — —	—	—	—	1
Nyug. tisztviselő — — — —	—	5	8	5
Egyéb nyug. — — — —	2	2	4	3
Napszámos — — — —	—	1	—	—
Magánzó — — — —	—	1	1	3
Egyéb — — — —	—	—	2	—
<i>A felvett tanulók megoszlása lakóhely szerint :</i>				
Baja — — — —	17	25	31	32

	I. osztály	II. osztály	III. osztály	IV. osztály
Bácsbodrog vármegye — — — —	6	3	3	3
Baranya „ — — — —	1	—	2	5
Békés „ — — — —	—	—	1	—
Csongrád „ — — — —	—	—	—	1
Hajdú „ — — — —	—	—	—	1
Heves „ — — — —	—	—	1	—
Pest- „ — — — —	—	3	1	1
Somogy „ — — — —	1	—	—	—
Tolna „ — — — —	2	—	3	2
Veszprém „ — — — —	—	—	1	—
<i>A tanulók megbetegedéseinek száma:</i>				
A könnyű, nem fertőző megb. száma — — — —	77	125	209	130
Súlyos, nem fertőző megb. száma — — — —	2	3	—	3
A fertőző megb. száma — — — —	—	—	2	—
<i>Mulasztások:</i>				
Egy órát sem mulasztott — — — —	1	3	1	3
30 óránál kevesebbet mulasztott — — — —	13	11	6	10
30 óránál többet mulasztott — — — —	13	17	36	32
<i>A fölvett tanulók anyanyelve:</i>				
Magyar — — — — —	26	31	43	44
Német — — — — —	1	—	—	1
<i>A tanulók nyelvismerete:</i>				
Csak magyarul beszél — — — —	20	22	33	29
Németül is — — — —	7	6	10	15
Franciául — — — —	—	1	1	—
Délszláv — — — —	—	3	—	1
Angolul — — — —	—	—	—	1

A növendékek magaviselete és szorgalma.

Magaviselet — —	Példás				Jó			
	I. o.	II. o.	III. o.	IV. o.	I. o.	II. o.	III. o.	IV. o.
	26	29	42	43	1	1	1	1
Szorgalom — —	Dicséretes				Kellő			
	I. o.	II. o.	III. o.	IV. o.	I. o.	II. o.	III. o.	IV. o.
	22	25	38	41	5	5	5	3

Tanulmányi eredmény.

	Jeles				Jó				Elégséges				Elégtelen			
	I.o.	II.o.	III.o.	V.o.	I.o.	II.o.	III.o.	IV.o.	I.o.	II.o.	III.o.	IV.o.	I.o.	II.o.	III.o.	IV.o.
Hit- és erkölcstan . . .	26	27	43	44	—	3	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Test- és élettan . . .	—	16	—	—	—	10	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—
Lélektan- és logika . . .	—	—	32	—	—	—	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nevelés- és tanítástan	—	—	—	18	—	—	—	19	—	—	—	7	—	—	—	—
Nevelés- és tanítási gyak.	—	—	—	13	—	—	—	19	—	—	—	12	—	—	—	—
Magyar nyelv . . .	10	9	19	12	14	14	18	21	3	7	6	11	—	—	—	—
Német nyelv . . .	11	8	14	11	13	11	22	6	3	11	7	17	—	—	—	—
Történelem . . .	16	8	34	23	8	14	9	14	3	8	—	7	—	—	—	—
Földrajz . . .	14	12	28	25	6	9	14	15	7	9	1	4	—	—	—	—
Mennyiségtan . . .	8	5	17	14	14	13	17	19	5	12	9	11	—	—	—	—
Természetrájz, kémia	16	17	35	29	6	10	8	13	5	3	—	2	—	—	—	—
Fizika . . .	—	—	31	29	—	—	9	11	—	—	3	4	—	—	—	—
Gazdasági ismeretek	17	20	35	39	8	9	8	5	2	1	—	—	—	—	—	—
Rajz . . .	22	20	37	33	5	9	6	10	—	1	—	1	—	—	—	—
Szépírás . . .	22	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ének . . .	19	15	29	24	7	10	10	15	1	5	4	5	—	—	—	—
Zene . . .	15	17	26	18	11	8	14	17	1	5	3	9	—	—	—	—
Kézimunka . . .	26	27	43	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Testgyakorlás . . .	17	16	26	25	10	13	17	16	—	1	—	3	—	—	—	—
Külalak . . .	14	9	19	18	12	16	21	18	1	5	3	8	—	—	—	—

Általános eredmény.

	I. osztály	II. osztály	III. osztály	IV. osztály
Jeles rendű —	6	4	8	5
Jó rendű —	14	13	25	20
Elégséges rendű —	6	13	10	19
Elégtelen rendű —	—	—	—	—

e) Az intézet működése.

Valláserkölcsös és hazafias nevelés. A mai iskolai életnek egyik nehezen megoldható feladata, az iskolán kívül eső hatások ellen-súlyozása az ifjúság lelki fejlődésében. A társasági élet sok olyan szórakozási alkalmat kínál föl a serdülő leánynak, melyeket a ker. kat. erkölcsi alapon álló intézet méltán kifogásolhat. Megnyerheti a kiforratlan leánylelket olyan felfogásoknak, melyek a krisztusival meg nem egyeznek, sőt homlokegyenest ellentétben vannak. Ezért az intézet növendékei érdekében szabályokkal korlátozza otthoni és szünidei viselkedésüket. Ezek a szabályok általában nem haladják túl a püspöki és miniszteri Rendtartási Szabályzatban lévő megszorításokat. Igen fontos e tekintetben a szülői ház magatartása. Ennek megértése és készsége hathatós támogatója a növendékeknek az intézeti szabályok-hoz való alkalmazkodásban — meg nem értése vagy közömbössége nemcsak az intézeti rendnek van kárára, hanem a leánylelket is meg-zavarja harmonikus fejlődésében, bizonytalanná és ingadozóvá teszi az élet feladataival szemben. Csakis egységes nevelési szellem bizto-síthatja annak a női és tanítói egyéniségnek kibontakozását, amelytől a jövő megújhodást várjuk.

Ennek az óhajtott célnak szolgálatába állítja be az intézet minden tanítói és nevelői ténykedését, s mivel az igazi gerinces jellem kiala-kulását elsősorban az öntudatos hitélet alapozza meg, ennek elmélyí-tése az intézetnek hagyományos legkomolyabb feladata. A rendes áhítatgyakorlatokon, a gyakori szentségekhez járuláson kívül főleg a vasárnapi *exhortációk* irányultak a hitélet tudatossá tételére. Tóth Tivadar hittanár egész évi exhorta-ciklusában arra oktatta a növen-dékeket, hogyan váltsák gyakorlattá a hit-remény-szeretet isteni eré-nyeit életkörülményeikben, hogyan igazítják azok el őket a nehézségek között, milyen áldozatot és lemondást kívánnak tőlük, — de milyen szár-nyalást is kölcsönöznek és mekkora magasságokba emelhetnek. Nov. 10—12. volt a növendékek lelkigyakorlata. Vezetőül Dr. Kerner Istvánt, a budapesti Központi-papnevelőint. lelki igazgatóját kérte föl az intézet.

Az öntudatos hitélet iskolája volt ebben az évben is a **Mária Kongregáció**. A Szűzanya kis családja nagy buzgósággal és lelkesedéssel fogott hozzá a kongregációs lelkület kialakításához, hogy magát is tökéletesítse s másokat is Jézushoz vezessen Szűz Mária által. — *Vezetőség és tisztikar*: Prézes: Tóth Tivadar hittanár. Igazga-tónő: Szarvas Mária Fidelis iskolanővér. Felügyelő: Hajnal Jolán IV. o. tn. I. segéd: Kemény Izabella. II. segéd: Léh Irén IV. o. tn. Titkár:

Kiss Magda IV. o. tanítónövendék. Jelöltmesternő: Horváczki Mária IV. o. tn. Pénztáros: Varga Erzsébet. Háznagy: Király Irén IV. o. tn. Tanácsosok: Görcs Erzsébet, Prágay Erzsébet IV. o. tn., Heinrich Leona IV. o. tn., Gerstenmayer Teréz fker. IV. é. f., Listyevity Ilona III. o. tn., Németh Mária III. o. tn., Kertes Mária II. o. tn., Skonda Olga II. o. tn., Hradek Erzsébet I. o. tn. Sekrestyések: Ispánovits Anna IV. o. tn., Rizsányi Júlia IV. o. tn. *Szakszotályok vezetői.* Hitvédelmi szakszotály vezetője: Tóth Tivadar prézes. Eucharistikus sz. o. vezetője: Koncz Mária Bertina iskolanővér. Misszió sz. o. vezetője: Szarvas Mária Fidelis iskolanővér. Helybeli tagok száma: 196, kültagoké: 42. A kéthetenként megtartott gyűléseken ft. prézes a szentgyónást és szentáldozást, mint tökéletességre vezető eszközt fejtegette. A hitvédelmi sz. o. gyűlésein a spirítizmusról beszélt ft. prézes. Az eucharistikus sz. o. tagjai különösen buzgólkodtak a gyakori szentáldozásban. A szentév kezdetétől fogva fölváltva minden nap engesztelő szentáldozást végeztek. Órakoözökben buzgón látogatták a szent-ségi Jézust, továbbá örömmel segédkeztek a szentmiséhez szükséges kézimunkák készítésében. A misszió sz. o. tagjai tagokat gyűjtöttek a „Hitterjesztés egyesületébe“. Tagdíjként befolyt: 14.40 P. Gyűjtés eredménye 10.44 P. A tagok nyereménytárgyakat gyűjtöttek a febr. 2-án megtartott missziós kisorsolásra, melynek tiszta jövedelme 50 P. volt. Ugyancsak a misszió céljaira az 1932.-i nyári szünetben kongregációnk nagyobbszabásu szineloadást rendezett. A bevételből 110 P-öt küldtünk a kínai magyar misszió fejének, P. Szarvas Miklós püspöki vikáriusnak.

December 8-án, Szeplőtelen fogantatás ünnepén a régi tagok megújították fogadalmukat, s 35 új tag nyert ünnepélyes fölvételt, 31 tanítónövendék és 4 külső. Az ünnep délutánján a leányifjúsági Mária Kongregáció is jelen volt az összes bajai kongregációknak a Központi Szálló nagytermében rendezett diszgyűlésén, amelyen Harmath: Alma Redemptoris című énekével szerepelt.

A **hazafiság** gondolata is áthatotta az intézet minden ténykedését. Arra törekedtünk, hogy növendékeinket a nemzeti műveltségnek minél teljesebb részesévé tegyük, hogy majd ők is átadhassák másoknak, sőt tovább fejleszthessék. A hazafias érzés és nemzeti kegyelet ápolására az intézet az előző évek szokásához híven önképzőköri gyűlés keretében ünnepelte okt. 6-át, márc. 15-ét. Jelen volt máj. 27-én a Magyar Asszonyok Szentkorona-szövetségének zászlószentelésén, máj. 28-án a bajai hősi halottak ünneplésén. Kegyeletes érzéssel gyászolta az intézet az év folyamán elhunyt nagyokat: Gr. Klebelsberg Kunót

és Gr. Apponyi Albertet s megemlékeztünk a nemzeti irodalom kiváló elhunytairól : Sajó Sándorról és Kozma Andorról és a magyar irodalom nagy tudósáról : Négyessy Lászlóról.

Önképzőkörök. A nevelői gondolkozás elmélyítését célozta az intézet azzal, hogy az önképzőkört a pedagógiai szakosztály megalakításával két csoportra osztotta. Ennek a szakosztálynak tagjai voltak a IV. osztályosok, míg az I.—III. osztály továbbra is az irodalmi és művészi képzést hangsúlyozta. Mindegyik szakosztály külön tartotta rendes havi gyűlését, a díszgyűléseken azonban a két szakosztály közösen működött.

A pedagógiai szakosztály tanárelnöke : Stefkó M. Concessa nővér, ifj. elnök : Király Irén. Jegyzők : Prágay Erzsébet és Czethoffer Erzsébet. Pénztárosok : Mérei Erzsébet és Polgár Margit. Nyolc önálló gyűlés volt. Ezek között díszgyűlési jellegű a jan. 31-i, melyen az önképzőkör ped. szakosztálya a „Prohászka-önképzőkör“ nevet nyerte. A díszgyűlésen jelen volt Dr. Gonczlik Kálmán érs. biztos és ünnepi szavakban emlékezett meg Prohászka püspökről. A tagok közül buzgó közreműködésükkel kitűntek Király Irén, aki több jeles dolgozatot írt és nagy gonddal állította össze az újabb magyar pedagógiai irodalom katalógusát. Mirbach Mária több dolgozatot írt és egyébként is szorgalmasan közreműködött. Kolos Magda „Híres gyermekekről“ és „Magyar nagyasszonyokról“ végzett nagyobb tanulmányt és szavalatokra is vállalkozott. Láng Margit „Krisztus nevelői karakterét“ dolgozta ki, énekelt és többször zongorázott. Kemény Ilona saját költeményét szavalta el és zongorajátékával tünt ki. Kitűntek még a zongorázásban : Czethoffer Erzsébet, Depinyi Erzsébet és László Gabriella. Prágay Erzsébet hatásosan szavalt és gondosan vezette a jegyzőkönyvet. Vargity Klára dicséretet érdemel a Tanítójelöltek Lapja buzgó terjesztéséért.

Az irodalmi szakosztály tanárelnöke : Dehény M. Alacoque ig.-főnöknő. Ifjúsági elnök : Krikovszky Gizella III. o. tn. Jegyző : Király Vera III. o. tn. Voltak dolgozat- és szavalatbírálók, énekvezetők és zenebírálók. Hét rendes gyűlés volt. Ezek műsorát az ifjúsági elnök és tisztikar szabadon állította össze. Tág tere nyílt ezzel az önállóságnak s az önképzés lehetőségének. Dicséretükre ssolgál az egyes gyűlések változatos programja s hogy tőlük telhetőleg igyekeztek társaikat tevékenységre sarkalni. Kiváltak buzgó közreműködésükkel a III. osztályból : Balla Teréz, Köbling Teréz, Krikovszky Gizella, Magyar Boriska és Király Vera dolgozataikkal, Kalapos Gabriella dolgozataival és énekével, Karsay Margit zongorajátékával, Puskás Lili szavolataival. A II. osztályból : Czurgó Ilona dolgozataival és énekével, Herczeg

Anna, Kremm Magda, Nagy Anna és Szokolovits Margit dolgozataival, Léh Valéria, Sebestyén Márta és Skonda Olga zongorázásban. I. osztályból: Hoffmann Ilona dolgozatával és szavalásban, Árvai Mária szavalásban, Katzenberger Erzszi zongorajátékával.

Közös díszgyűlések voltak: Okt. 6-án. Krikovszky Gizella III. tn. mondta az ünnepi beszédet, Törköly Etelka IV. o. tn. Mendelssohn gyászindulóját játszotta. — Nov. 19-én. Szent Erzsébet ünnepén Lintner: „Magyar Erzsébetek“ c. jelenetét alakították a növendékek. — Nov. 6-án ünnepelte az önképzőkör Arany Jánost. A tanárelnök magyarázta Arany költészetének értékeit — Márc. 15-én Klaszán Rózsi III. o. tn. mondta az ünnepi beszédet, Kemény Ilona IV. o. tn. „Emlékeim a világháborúról“ c. dolgozatát olvasta fel. — Máj. 27-én, a zárógyűlésen Király Irén IV. o. tn. mondta a prológust. Krikovszky Gizella III. o. tn. „Hősi gyermekek“ c. alapos előkészületet igénylő dolgozatát olvasta fel, Kemény Ilona és László Gabriella IV. o. tn. egy-egy Liszt darabot játszottak. Az énekkar M. Fernanda énektanár vezetésével nagy kidolgozottsággal adta elő Kodály „Pütkösdölőjét“. A nyilvános jellegű előadáson Dr. Borbíró Ferenc polgármester is jelen volt.

Az irodalmi önképzőkör könyvtárállománya 55 kötettel gyarapodott, ezek közül költeményes 32, szépprózai tart. 23. Érték: 112 P 80 fillér. Ifjúsági folyóiratok: Élet, Nagyasszonyunk, Zászlónk, Tanítójelöltek Lapja, Vasárnapi Könyv, Ifjúság és Élet. Előfizetés összege: 33'80 P. Farsangkor nyilvános jellegű szinelőadáson „A mosoly ébredése“ c. darabot mutatták be. A főszerepet Törköly Etelka IV. o. tn. alakította. A műsormegváltásból begyűlt összeg önképzőköri könyvtárat gazdagította.

Gyakorlati kiképzés. A gyakorlati kiképzés vezetésében a tantervi utasítások szellemében törekedtünk eljárni. Már a III. éves tanítónövendékek látogatták az elemi iskolát, figyelték a fejlődő gyermek testi-lelki megnyilatkozását s összegyűjtötték erre vonatkozó tapasztalataikat. Az egész gyermek külső-belső megnyilatkozásának figyelését adott szempontok irányították. Ezenkívül a jó tanítónővelést szolgálták a lélektani tanulmányokkal párhuzamosan végzett, a lelki élet tényeinek: gondolkodás, érzelem, akarat alaptüneményei szerint csoportosított gyermeklélektani megfigyelések. A III. évesek a félnapi hospitálásokat csak az iskolai év második felében kezdték meg s látogatásaik köre az első és második osztályra szorítkozott. A IV. éves tanítónövendékek az elemi iskola I—IV. osztályában gyűjtötték a gyermekekre vonatkozó tapasztalataikat, azonkívül figyelték az osztálytanítónő munkáját, a tanítási egységek módszeres feldolgozását, melyek közül egynek vázlatos kidolgozását a hospitálási idő alatt el is készítették.

A IV. o. tanítási gyakorlatait a) és b) csoportban Krupa M. Alojziána és Stefkó M. Concessa pedagógiai szaktanárok vezették. Minden növendék tanított háromszor. Egyik-másik többször is. Az elemi iskola I—II. osztályában tantárgyak szerint a következőképen oszlottak meg a kidolgozott tételek. Beszéd- és értelemgyakorlat: 17, olvasás-költe-ménytárgyalás: 18, írás-üzenyírás: 7, számolás és mérés: 17, éneklés: 6, testgyakorlás: 6. Az azonos tételeket a tanítónövendékek osztott iskolánknak a gyakorlati tanítások idejére részben osztottá alakított csoportjai előtt tanították. Az ének és testgyakorlás próbatanításai az érdekelt szaktanárok jelenlétének biztosításával három avagy négy csoportban oldattak meg. Így összesen 71 tételt, 146 esetben tanítottak el.

A gyakorlati kiképzést teljesebbé tették a hospitálásoknál a tanítási munkában végzett segédkezések és itt-ott előforduló helyettesítések, a tanulók foglalkoztatásai az óráközi szünetekben, a felügyeletek, a sétában, kirándulásokon és vallási gyakorlatokon való részvételek. A IV. éves növendékek 21 mintanítást hallgattak. Egyrészüket a gyakorló iskolai tanítónők, másrészüket a pedagógia és a közműveltségi tárgyak szaktanárai mutatták be. Vasárnaponként eljárak a növendékek a Szent Zita-leánykörbe, hol tanulsággal szemlélték a vezető és előadók működését s maguk is igen szívesen, szeretettel foglalkoztak az egyszerű leányokkal. Résztvettek a IV. évesek az iskolai év folyamán két esetben a bajavidéki katolikus tanítók pedagógiai szemináriumán is.

Testnevelés. Nagy gondot fordítottunk az idén is a testnevelésre. Növendékeink az Országos Testnevelési Tanács által kiadott Kmetykó—Misángyi főisk. tanárok „A nevelő testgyakorlás tanításanyaga“ c. könyv nyomán készült tanmenet alapján részesültek a testi fejlettséghez mért megfelelő oktatásban. A rendes játékdélutánokon kívül sportdélutánok is voltak, s növendékeink legnagyobb örömére megalakult a „Szilágyi Erzsébet Sportkör.“ Az alakuló gyűlés a tisztikart a következőképen választotta meg: ifj. elnök: Kiss Magda IV. o. tn., alelnök: Schilling Mária IV. o. tn., jegyző: Krikovszky Gizella III. o. tn., pénztáros: Listyevity Ilona III. o. tn. Csapatvezetők: Rizsányi Julia, Szabó Mária IV. o. tn., Ehmann Klára, Róvó Zsuzsa III. o. tn., Rizsányi Mária II. o. és Bóth Judit I. o. tanítónövendékek. A sportköri órákon szabad-, szergyakorlatok, atlétika, játék, népies és ritmikus táncgyakorlatok voltak. Az intézet jól felszerelt tornatermében és a játékok végzésére alkalmas tágas udvaron a tagok intenzív működést fejthettek ki. A tél beálltával két hétig korcsolyáztak és sajnos csak egyszer ródlizhattak. A kör tagjai a gyakorló órákat szorgalmasan látogatták. Erről tanuskodik a folyó évi febr. 25-én tartott díszgyűlés, melyen Kiss Magda ifj.

elnök beszéddel üdvözölte az intézet Vezetőségét és a megjelent kedves szülőket, azután kifejtette a testnevelés fontosságát, majd szabad- és szergyakorlatok, népies táncok következtek. A precizen végzett szabadgyakorlatokért jutalmat kaptak a IV. évesek, a padgyakorlatokért a II. évesek. A díszgyűlés sportköri bállal fejeződött be, mely este 8 óráig tartott. Jun. 3.-án volt a tanítónőképző növendékeinek torna-bemutatója. Az elért eredmény bizonyította, hogy növendékeink egész éven át szorgalmasan dolgoztak, hogy testükben is kialakítsák az eszményi embert. A „Hiszekegy“ elhangzása után szívükben a jól végzett munka derüjével siettek kedves, szép kápolnánkba a júniusi ájtatosságra, hálát adva Jézus szentséges Szívének a munka sikeréért.

Írásbeli dolgozatok a magyar nyelvből. I. osztály. a) *Iskolai dolgozatok:* 1. Bemutatkozó. 2. Emlékeim az elemi iskolából. 3. Egy kép otthonomból. 4. Három kívánságom. 5. Karácsonyi gondolatok. 6. Jó volt! . . . 7. „A nyers anyagból, melyet Isten ad, segítek én embert teremteni . . .“ 8. Kőműves Kelemenné 9. Itt a tavasz! (Költeménypróba.) 10. Ne használjunk idegen szavakat! 11. Tavasz élmények. 12. Mit szeretek legjobban csinálni.

b) *Házi dolgozatok:* 1. Egy kis társam az elemi iskola padjaiból. 2. Őszi mese. 3. Kis Szent Teréz a bajai tanítónőképzőben. (Lelkirajz.) 4. Népies tárgyú személyrajz.

II. osztály. a) *Iskolai dolgozatok:* 1. Szünidei élményeimből. 2. Egy olvasott mű tartalma. 3. Egy társnóm. 4. Naplótöredék. 5. Öt évvel ezelőtt. 6. Egy költemény alapgondolatának fejtegetése. 7. A vándorfiú. (Költ. fejtegetése.) 8. Legkedvesebb imádságom. 9. Gondolatok egy intézeti előadás nyomán. 10. Anyám! 11. Szabad tárgyválasztás.

Házi dolgozatok: 1. Életem története. 2. Utirajz levélalakban. 3. Beszéd madarak és fák napján. 4. Ahová legkedvesebb gyermekkori emlékeim fűznek.

III. osztály. a) *Iskolai dolgozatok:* 1. Szép volt! (Esztétikai élmény.) 2. Szabadon választott költemény poétikai fejtegetése. 3. A barátságról. (Értekezés.) 4. Beszéd március 15-én.

Házi dolgozatok: 1. Hősök. (Eszmélkedés.) 2. Virágrege. 3. Jancsi és Piroska.

IV. osztály. a) *Iskolai dolgozatok:* 1. Melyik szünidei élményemet tartom legértékesebbnek hivatásom szempontjából. 2. Gyerekek. 3. Mikes egyénisége a Törökországi Levelekben.

b) *Házi dolgozatok.* 1. Nyelvfejlődésem. 2. Boldog Margit kolostorában. (Korkép a Margit-legenda alapján.) 3. Kisfaludy Sándor re-

géinek nőalakjai és irodalmunk más nőalakjai. 4. Az erkölcs kultúra felújulás-korabeli írónknál.

Kirándulások. A tanítást egész éven át kísérték a megfelelő tanulmányi kirándulások. Legtöbbje ezeknek a szülőföldismereti anyaggyűjtés célját szolgálta. Voltak továbbá növénytani és gazdaságtani kirándulások. A szülőföldismereti és gazdaságtani kirándulások. A szülőföldismereti és földrajzi kirándulások katonai térkép használata mellett történtek. 9 földrajz-lakóhelyismereti, 2–2 növénytani és gazdaságtani kirándulás volt. Máj. 18-án a növendékek egy része 1 napos tanulmányi út keretében Pécs városát tekintette meg. Voltak a Littke pezsgógyárban, püspöki palotában, a székesegyházban és a Mecseken. Köszönet illeti Bukta Elza úrhölgyet és családját, aki nagy szíveséggel készítette elő a kirándulás programját, kalauzolta és lakásukon letelepítette a kirándulókat. Továbbá főtiszt. Gebauer Miklós püspöki titkár urat, aki nagy előzékenységgel mutatta meg a püspöki kastélyt. Valamint a Littke-pezsgógyár tulajdonosát is, ki személyesen volt szíves a pezsgő készítési módját növendékeinkkel megismertetni. Június 8-án pedig az egész intézet kirándult Máriakönyyre, hol a szabad természet ölen kedélyesen töltötték el a napot.

A növendékek segélyezése. Az intézet az előző évek építkezéseiből származó megterhelt anyagi helyzetében is igyekezett a rászoruló és érdemes növendékeket kedvezményben részesíteni. A bennlakó növendékek között 3 teljesen ingyenes, 8 kedvezményes ellátást élvezett. Tandíjkedvezményt, mindaddig, míg önmagát minden segély nélkül kell föntartania, nem adhat az intézet. Néhány szegénysorsú, erre méltó növendéket nemeslelkű jótevők segítettek tanulmányuk végzésében. Így dr. Goncezlik Kálmán érseki biztos úr egy növendék teljes tandíjának fizetését (112'80 P) magára vállalta. Tóth Tivadar hittanár úr egy növendék teljes díját fizette s azonkívül még két növendéket részesített 40 - 40 P segélyben. Ternay György csátaljai plébános úr 30 P-vel segélyezett egy növendéket. Károlyi Józsefné grófnő Baján léte alkalmával 20 P-t adott át egy hadiárva segélyezésére dr. Goncezlik Kálmán apát, esp. plébános úrnak. Ezt az összeget egy III. éves növendék kapta meg. Hálás köszönet e nemes adományozóknak. Tankönyvsegélyben is részesültek növendékeink. Tóth Tivadar hittanár úr 14 növendéket, az intézeti segélykönyvtár 24 növendéket részesített tankönyvsegélyben. Végül ismételtén köszönet illeti a Liszt Ferenc iskola vezetőségét, amennyiben ezidén is, mint a multban, minden egyes hangversenyre 4 drb. ingyen diákjegyet küldött az intézetnek.

Könyvtári és szertári gyarapodás. Az intézet a beiratási és

tandijakból befolyó összeg tetemes részét fordítja könyvtári és szertári beruházásra, hogy a most kiépülő intézmény minden tekintetben kielégítse a pedagógiai és kulturális követelményeket. Főleg a pedagógiai könyvtár gyarapítására áldoz jelentékeny összeget, mert hiszen az intézeti könyvtárnak ez az ága nagyrészt a tanítónőképző alapításával létesült. A lefolyt tanévben *könyvtárunk* a köv. gyarapodást mutatja: Pedagógia könyvtári gyarapodás: 70 kötet, összeg: 371·40 P, irodalmi: 56 kötet, összeg: 299 P, történeti és művészettörténeti: 13 kötet, összeg: 92·40 P, földrajzi: 8 kötet, összeg: 13·50 P, szociológiai: 12 kötet, összeg: 12·80 P, természettudományi: 4 kötet, összeg: 19·60 P, ének és zeneelméleti művekre, hangjegyfüzetek és szólamok beszerzésére ford. összeg: 90·10 P, kézimunka-szlőjdhoz: 2 kötet, összeg: 10·20 P, testnevelési: 4 kötet, összeg: 13·50 P. Népiskolai vezérkönyvek 8 db. Érték: 50 P. Végső összeg: 972·50 P.

Szakfolyóiratok: Hitalalos Közlöny, Nemzetneve és, Néptanítók Lapja, Kat. Nevelés, Kat. Tanító- és Tanárnök Lapja, Magyar Tanítóképző, Polg. isk. Tanáregyesületi Közlöny, Cselekvés Iskolája, Magyar Pedagógia, Pedagógiai Szeminárium, Magyar Népoktatás, Neveléstud. Dolgozatok, Testnevelés, Ifjúsági Testnevelés, Kisdednevelés, Pharos, Irodalomtörténet, Magyar Nyelv, Századok, Földrajzi Közlemények, Földgömb, Fizikai és kémiai didaktikai lapok, Természettudományi Közlemények, Kémiai Folyóirat, Állattani Közlemények, Botanikai Közlemények, Magyar Kórus, — Előfizetések összege 184 pengő.

Szertáraink gyarapodása. a) Földrajz: Magyarország domború térképe à 65 P, Baja térképe: 2·50 P, népies, főleg sárközi szöttesek, kézimunkák, magyar és német népviseletbe öltöztetett bábúk, székely faragványok, kalocsai és mohácsi agyagmunkák, Bajáról fényképfelvételek albuma, nagyított és levelezőlap nagyságú fényképek, összesen 50 db. A szülőföldismereti anyag gyűjteménye részben ajándék, részben vétel. b) *Biológia:* 3 db. kitömött madár és 1 db. emlős. c) *Fizika:* 1 db. laboratóriumi és 1 db. maximum-minimum hőmérő. d) *Rajz:* 2 kereszt térdeplővel, ház kerítéssel, padlás lépcsővel, városrészlet, művészi képek: 15 db. Össz. érték: 80 P. e) *A kémiai szertár* céljaira 38·80 P-öt fordított az intézet. f) *Gazdasági könyha:* törülközők, főzőedények, porcellán- és üvegedények, befőttes üvegek, 2 db. kosár, vizeskanna, fazék, pecsenyesütő, 3 pár evőeszköz, terítők, falvédők, csikok, konyhaszekrény- és bútorfestés. Érték: 153·34 P. g) *A tornaterem felszerelése* a V.K.M. adományozásából kiegészítést nyert a következőkkel: 4 mászórúddal, 4 mászókötéllal, 4 ruhaszekrénnyel, 2 Medicin, 2 hajsza labdával és 2 lengő kötéllel. Érték az eszközölt javításokkal együtt: 1049

pengő 40 fillér. Az intézet beszerzett még 25 db. nagy gummilabdát 43 P értékben és 60 db. összecukható széket 245·80 P-ért, mindezt a tornabemutatói műsormegváltásból begyűlt összegből. Ugyancsak hálás köszönet illeti a nm. V. K. M.-ot az intézeti udvar rendezésére adományozott 400 P. segélyért. Az egyenlítéshez és pormentesítéshez szükséges murva fuvarozásához a munkaerőt Baja város engedélyezte.

Szinpadi felszerelésünk új drapériával és előszőnyeggel gyarapodott. Költségeit 194 pengőt az önképzőköri zárógyűlés műsormegváltásból fedezték.

Az intézeti kápolna felszereléséhez is minden év hoz egy-két szükséges vagy szép dolgot. A növendékek számára 2 új kókusz-szőnyeget szerzett be az intézet. Megszereztük továbbá az iskolanővérek első és legfőbb alapító-atyjának Fourier Szent Péternek szobrát. A szép szobor a prédikálószék feletti falat fogja díszíteni. A nővérek oratóriumának új ékessége egy kedves fehér Kis Szent Teréz szobor, amely Sebestyén Károlyné adománya folytán került ide a Belvárosi-plébánia templomból és egy szép ébenfa feszület, Simon Imre úr adománya. Köszönet érte.

Tankönyvjegyzék az 1933—34. iskolaévre.

I. osztály.

Aubermann : Kat. isk. biblia. I—II.

Magdics : Szentírási jegyzetek.

Sarudy : Magyar nyelvtan. (Athenaeum).

Sarudy : Stiliztika.

A magyar helyesírás szabályai. (Hivatalos kiadás az össz. isk. számára. Eggenberger.)

Lux : Német nyelvkönyv I. o. (Egyetemi nyomda).

Miskolczy : Egyetemes tört., I. o. (Szent István-Társulat).

Barthos—Kurucz : Történelmi atlasz. (40.862—1928.—III. a).

Fodor : Földrajz I. o. (Egyetemi nyomda).

Cholnoky : Földrajzi iskolai atlasz II. f.

Kiss József : Mennyiségtan I. o. (Athenaeum).

Jaloveczky—Koch : Kémia I. o. (Franklin).

Móczár—Török—Gerencsérné : Gazdasági ismeretek I. o. (Athenaeum)

Sztankó : Énekiskola I. o.

Kacsóh : Az elemi iskolai énektanítás pedagógiája. B. kötet.

Kálmán—Molnár—Senn : Zongoraiskola I. k.

II. osztály.

- Schütz : Hittan.
Quint : A testi élet ismertetése. (Franklin).
Sarudy : Retorika. (Athenaeum).
A magyar helyesírás szabályai.
Lux : Német nyelvkönyv II. o.
Miskolczy : Egyetemes tört. II. o.
Barthos—Kurucz : Történelmi atlasz.
Fodor : Földrajz II. o.
Cholnoky : Földrajzi iskolai atlasz II. f.
Kiss : Mennyiségtan II. o.
Móczár : Növénytan. (Franklin).
Móczár—Török—Gerencserné : Gazdasági ismeretek II. o.
Sztankó : Énekiskola II. o.
Kálmán—Molnár—Senn : Zongoraiskola II. k.

III. osztály.

- Aubermann : Kath. Erkölcstan.
Kornis : Lélektan és logika. (Franklin).
Sarudy : Poétika.
A magyar helyesírás szabályai.
Lux : Német nyelvkönyv III. o.
„ Német nyelvten III—V. o.
Miskolczy : Egyetemes tört. III. o.
Barthos—Kurucz : Történelmi atlasz.
Fodor : Földrajz III. o.
Jaloveczky—Koch : Földtan. (Franklin).
Cholnoky : Földrajzi iskolai atlasz I. f.
Kis : Mennyiségtan III. o.
Móczár : Állattan. (Franklin).
Éber : Fizika a III. o. számára. (Egyetemi nyomda).
Móczár—Török—Gerencserné : Gazdasági ismeretek III. o.
Sztankó : Énekiskola III. o.
Kálmán—Molnár—Senn : Zongoraiskola III. k.

IV. osztály.

- Aubermann : Egyháztörténet.
Weszely Ödön : Nevelés- és tanítástan. (Szent István-Társulat).
Weszely Ödön : Módszertan. (Szent István-Társulat).

- Prónay—Németh—Novy : Magyar irodalomtörténet és olvasókönyv.
IV. o. (Szent István-Társulat).
Sarudy—Bartha : Nyelvtudományi kézikönyv. (Athenaeum).
A magyar helyesírás szabályai.
Lux : Német nyelvkönyv IV. o.
Lux : Német nyelvtan III—V. o.
Miskolczy : Egyetemes tört. IV. o.
Barthos—Kurucz : Történelmi atlasz.
Fodor : Földrajz IV. o.
Kiss J. : Mennyiségtan IV. o.
Segédkönyvek a IV—V. osztályban :
Tanterv és Utasítás a kath. elemi iskolák számára.
Tanterv és Utasítások a népiskola számára.
Népiskolai vezérkönyvek.
Rusztok Károly : Népművelésügyi közigazgatás.
Jaloveczky Koch : Szerves Kémia.
Cholnoky : Földrajzi iskolai atlasz I. f.
Csada : Fizika.
Móczár—Török—Gerencsérné : Gazdasági ismeretek IV. o.
Sztankó : Énekiskola IV. o. (Franklin T.).
Sztójanovits : Harmoniumiskola.

V. osztály.

- Magdics : Hitelemzéstan.
Frank—Németh : Neveléstörténet. (Szent István-Társulat).
Váradi : Iskolaszerveztan. (Szent István-Társulat).
Prónay—Németh—Novy : Magyar irodalomtört. és olvasókönyv
az V. osztály számára.
A magyar helyesírás szabályai.
Lux : Német nyelvkönyv V. o.
Lux : Német nyelvtan III—V. o.
Horn : Alkotmánytan. (Franklin).
Jaloveczky—Quint : Egészségtan. (Révai).
Horn : Közgazdaságtan. (Franklin).
Sztankó : Énekiskola V. o.
Sztójanovits : Harmoniumiskola.

Polgári iskola.

Tanártestület és munkaköre:

Barb Ilona mennyiség- és természettudományi szakcsoportra képesített polg. isk. tanár. Tanította a mennyiségtant az I. a) és b) a II. a) a III. a) b) oszt.-ban, a földrajzot a III. b) oszt.-ban, a természetrajzot az I. a) és b) oszt.-ban, a tornát az I. a) és b) oszt.-ban. Heti óráinak száma : 22.

Becherer Mária Moderáta iskolanővér a III. b) osztály főnöke. Tanította az éneket mind a négy osztályban, a német nyelvet a III. b) oszt.-ban és vezette a karéneket. Heti óráinak száma : 17.

Hermann Mária Honorია iskolanővér magy. nyelv és történettudom. szakcsoportra képesített polg. isk. és tanítóképzőint. tanár. Tanította a történelmet a IV. a) b) oszt.-ban. Heti óráinak száma : 6.

Hidegh Mária Mechtild iskolanővér okl. kézimunkatanítónő. Tanította a kézimunkát a III. és IV. a) b) oszt.-ban. Heti óráinak száma : 12.

Koncz Mária Bertina iskolanővér mennyiség- és természettudom. szakcsoportra képesített polg. isk. és tanítónőképzőint. tanár. Tanította a természettant a III. a) b) oszt.-ban. Heti óráinak száma : 6.

Krupa Mária Aloysiana iskolanővér földrajz, természettudom. szakcsoportra képesített polg. isk. és tanítónőképzőint. tanár. Tantestületi jegyző, a II. b) oszt. főnöke. Tanította a mennyiségtant a II. b. oszt.-ban, a földrajzot és természetrajzot a II. a) b) oszt.-ban. Heti óráinak száma : 11.

Mátray Mária Ambrózia iskolanővér magy. nyelv- és történettudom. szakcsoportra képesített polg. isk. tanár, az önképzőkör vezetője, az ifj. könyvtár őre, osztályfő az I. a) oszt.-ban. Tanította a magyar és német nyelvet és földrajzot az I. a) b) oszt.-ban, a szépírást az I. a) oszt.-ban. Heti óráinak száma : 20.

Papp Mária Róberta iskolanővér magy. nyelv- és történettudom. szakcsoportra képesített polg. isk. és felső keresk. isk. tanár, a III. a) oszt. főnöke. Tanította a magy. nyelvet és történelmet a III. a) b. oszt.-ban, a német nyelvet és földrajzot a III. b) oszt.-ban. Heti óráinak száma : 21.

Péter Mária Lujza iskolanővér okl. kézimunkatanítónő, a II. a) oszt. főnöke. Tanította a kézimunkát, rajzot és szépírást a II. a) b) oszt.-ban. Heti óráinak száma : 13.

Scultéty Mária Hildeberta iskolanővér magy. nyelv- és történettudom. szakcsoportra képesített polg. isk. tanár. Felügyelő az intézményben, a IV. a) oszt. főnöke. Tanította a magyar nyelvet és egészségtant a IV. a) b) oszt.-ban, háztartástant a IV. a) oszt.-ban. Heti óráinak száma : 16.

Somoskövy Mária Eudoxia iskolanővér, okl. kézimunkatanítónő, az I. b) oszt. főnöke. Tanította a kézimunkát az I. a) b) oszt.-ban, a rajzot az I., III., IV. a) b) oszt.-ban, a szépírást az I. a) oszt.-ban. Heti óráinak száma : 21.

Stefkó Mária Concessa iskolanővér, magy. nyelv- és történettud. szakcsoportra képesített polg. isk. és tanítónőképzőint. tanár. Tanította a magyar nyelvet a II. a) b) osztályban. Heti óráinak száma: 8.

Stelzer Mária Carissima iskolanővér, mennyiség- természettudom. szakcsoportra képesített polg. isk. tanár, az Órangyal-társulat vezetője, a IV. b) oszt. főnöke. Tanította a mennyiségtant, természettant a IV. a) b) osztályban, a németnyelvet a II. és IV. a) b) osztályban, a háztartástant a IV. b) osztályban. Heti óráinak száma: 23.

Szalay Mária Famóza iskolanővér, tanította a tornát a II., III. és IV. a) b) osztályban. Heti óráinak száma: 12.

Tóth Tivadar hittanár, az Órangyal társulat elnöke. Tanította a hittant mind a négy osztályban. Heti óráinak száma: 18.

V.

Polgári iskola.

a) A tanulók névsora és általános osztályzata.

I. a) osztály.

Osztályfő: *Mátray Mária Ambrózia.*

Jeles: Bakanek Teréz, Gilián Ilona, Gilián Margit, Hoffmann Margit, Katanits Alice, Kling Regina, Kovács Margit, Krémer Ilona, Lajkó Ilona, Linzer Margit, Oswald Jolán, Pestalits Anna, Romancsik Katalin, Sere Margit, Stika Emma, Ulakity Rózsa, Viszmege Teréz, Zéltity Anna.

Jó: Febó Jolán, Gyurakovits Anna, Horváth Júlia, Kolonits Magda, Klingl Anna, Kovács Magda, Nagy Ilona, Pencz Veronka, Pestalits Ilona, Schön Erzsébet, Somlay Leona, Svedák Margit, Szöllősi Eszter, Szabó Ilona, Tax Katalin.

Elégséges: Czigler Rózsa, Kretter Gabriella, Tillbach Borbála, Tóth Erzsébet.

Összesen: 37.

I. b) osztály.

Osztályfő: *Somoskővy Mária Eudoxia.*

Jeles: Bagi Livia, Bauer Erzsi, Berger Anna, Bényi Margit, Bermüller Rozália, Bohner Marianna, Bohner Márta, Égi Katalin, Hoffbauer Júlia, Horváczy Katalin, Karsai Ilona, Kiss Ilona, Kovács Erzsi, Léh Margit, Méder Veronka, Ott Mária, Pestalits Márta, Pestalits Rózsa, Schön Mária, Szeile Éva, Voki Erzsi, Welker Friderika.

Jó: Bálint Ida, Czethoffer Rózsa, Drégely Sári, Gilián Anna, Hancsicsák Erzsi, Kertész Mária, Merwald Mária, Rendák Sári, Schöffner Erzsi, Schell Márta, Zigler Irén, Zsubory Magdolna.

Elégséges: Dobranovics Anna, Gay Rozália, Kertész Teréz, Kocsis Erzsi.

Elégtelen: Oliva Aranka.

Összesen: 39.

II. a) osztály.

Osztályfő: *Péter Mária Lujza.*

Jeles: Bálint Irén, Bayer Katalin, Boszkovics Katalin, Czeizek Gizella ev. ref., Eckert Kornélia, Farkas Ibolya ref., Fetter Mária, Franzl Anna, Géczy Margit, Hefner Erzsébet, Hobán Rózsa, Hofbauer Ilona, Hidvégi Valéria, Horváth Ilona, Irsák Gabriella, Répásy Edit, Róth Éva, Thurzay Alice, Varjú Erzsébet.

Jó: Dalma Magdolna, Deszecsár Magdolna, Döme Sára ref., Hornyák Katalin, Ikotity Mária, Karagity Erzsébet, Kiss Mária, Kiss Márta, Kovács Teréz, Kulisits Ilona, Moidl Mária, Osztopányi Ilona, Pasztrovics Róza, Pencz Etel, Pócza Gizella ág. ev., Scheirer Edit, Svraka Katalin, Szettele Katalin, Tóth Ilona, Ujvári Ilona, Varga Teréz.

Elégséges: Antal Irén, Berger Teréz, Döményi Margit, Jovánovics Olga, Karlovitz Aranka, Kovács Margit, Magáth Rózsa, Nyéki Júlia, Páncsics Magdolna, Pohl Ilona, Rajcsics Anna, Schäffer Magdolna, Séber Magdolna, Sokacz Mária, Zsikó Júlianna ev. ref.

Kimaradt: Égi Regina, Petrekanits Éva, Zeitler Éva.

Összesen: 55.

II. b) osztály.

Osztályfő: *Krupa Mária Alojziána.*

Jeles: Bajza Klára, Bálint Margit, Borsi Ilona, Csilies Katalin, Gatti Ilona, Dienst Ilona, Dániel Ilona, Halmos Franciska, Kemény Gizella, Klocker Mária, Legányi Lenke, Moidl Katalin, Mittler Anna, Pekánovtis Margit, Schnaderbeck Éva, Schön Teréz, Sebestyén Klára, Szélig Márta, Tolnai Márta, Heinrich Stefánia.

Jó: Cserba Erzsébet, Égi Éva, Farkas Júlia, Fata Mária, Gyurákovics Júlia, Halas Ilona, Hutera Ilona, Kákai Mária, Kedves Erzsébet, Kollár Ilona, Koltai Ilona, Mágel Irén, Stiegler Veronka, Tóth Erzsébet, Tóth Magda, Török Ilona, Vörös Ilona.

Elégséges: Berger Anna, Berger Mária, Horváth Mária, Jávör Margit, Jerkovits Katalin, Kovács Mária, Krisky Ilona, Kroneráff Olga, Majoros Irén, Minorits Ilona, Miklósi Katalin, Schäffer Teréz, Pestalics Ilona, Suba Margit, Trentz Irén.

Kimaradt; Meleg Rózsa.

Összesen: 53.

III. a) osztály.

Osztályfő: *Papp Mária Róberta.*

Jeles: Balogh Ida, Bartók Olga, Borsódy Anna, Drescher Magdolna, Fogt Leona, Frank Mária, Gégner Erzsébet, Gramling Ildikó, Hegedűs

Mária, Huber Terézia, Ikotity Mária, Kiss Magdolna, Kleiner Alice, Kovács Alice, Kovács Jolán, Kovács Mária ref., Kurz Irma, Lengyel Katalin, Máriás Piroska, Manhold Ilona, Mészáros Magda, Molnár Erzsébet, Nagy Magdolna, Orlovác Anna, Rácz Margit, Róka Katalin, Rusztek Sarolta, Sauernborn Ida ev., Schultz Erzsébet, Stár Magdolna, Sterk Mária, Sugár Erzsébet, Szamos Margit, Vuich Klára.

Jó : Agócs Ilona, Csarudzsits Erzsébet, Fekete Rozália, Gáspár Elvira, Hirmann Anna, Kieslinger Teréz, Lévay Rózália, Majoros Erzsébet, Maruzsi Ilona, Nuszpl Katalin, Ócsai Katalin, Petrich Edit, Pintér Piroska, Rieger Ilona, Stang Márta.

Elégséges : Barát Irén, Cseresznyés Erzsébet, Gergely Margit Kertész Etelka, Polgár Julianna.

Összesen : 54.

III. b.) osztály.

Osztályfő : *Becherer Mária Moderáta.*

Jeles : Árvai Gabriella, Bácskai Zsuzsanna, Gauzer Margit, Hauth Katalin, Hegyi Magdolna, Kiss Erzsébet, Kont Irén, Mudri Veronka, Müller Márta, Oderszky Izabella, Ozvald Julia, Ringeisz Ida, Schäffer Teréz, Schmich Mária, Skvarits Erzsébet, Szabó Teréz, Varga Margit.

Jó : Genáhl Mária, Gerzsi Margit, Horváth Erzsébet, Juhász Erzsébet, Karsai Margit, Katz Ilona, Katzenberger Irén, Kucsera Mária, Pálinkás Julia, Pápai Jolán, Popovics Ibolya, Schön Mária, Schwarc Anna, Sokacz Angela, Volenik Irén, Wovika Gizella, Zrinyi Ilona.

Elégséges : Hastenteufel Éva, Heilmann Irén, Hruby Rozália, Kremsberger Viktória, Morvai Ilona, Oliva Irén, Péter Edit, Pongrácz Ilona, Tóth Katalin, Udvari Margit, Zsikó Erzsébet, ref.

Kimaradt : Kovács Judit, ref.

Összesen : 46.

IV. a.) osztály.

Osztályfő : *Scultéty Mária Hildaberta.*

Jeles : Dely Zsuzsa, Heimbürger Katalin, Hofbauer Jolán, Kling Mária, Marton Ilona, Milla Erzsébet, Nagy Judit, Tresz Erzsébet.

Jó : Beyer Márta, Csilics Anna, Géczy Márta, Kristóf Klára, Lunz Margit, Müller Ilona, Pető Etelka, Rumbach Valéria, Supper Ilona, Szabó Vera, Szendrey Éva, Török Mária, Vidákovits Gizella.

Elégséges : Barasits Aranka, Boskovics Mária, Csányi Etelka, Gyurin Klára, Hollós Magda, Koch Mária, Kovács Ilona, Kovács Mária, Kucsera Ilona, Lindner Gizella, Szemes Teréz, Wagner Irma, Wittner Mária.

Összesen : 34.

IV. b.) osztály.

Osztályfő : *Stelezer Mária Carissima.*

Jeles : Dávid Lenke, Frantzl Klára, Ginder Katalin, Gruber Mária, Halász Margit, Hollós Piroska, Magyar Julia, Nyara Ilona, Obert Emma, Ramháb Anna, Rasztik Piroska.

Jó : Beck Mária, Boros Mária, Daubek Valéria, Földvály Piroska, Hévizy Hilda, Jakab Julia, Jávor Ilona, Király Anna, Kling Ilona, Kolozsvári Márta, Kovács Irén, Magyar Anna, Marton Aranka, Mayer Edit, Monigl Mária, Schnetzer Edit, Szelepcsényi Margit, Székely Ilona, Tar Gizella, Takáts Erzsébet.

Elégséges : Deutsch Anna, Glassenhardt Júlia, Khin Irén, Kupka Erzsébet, Szósz Edith, Varga Mária.

Összesen : 37.

b) A növendékek statisztikai adatai.

	Osztály									
	I.		II.		III.		IV.			
	a)	b)	a)	b)	a)	b)	a)	b)		
A beiratkozott tanulók létszáma	—	37	39	59	52	54	46	35	37	359
Kimaradt	—	1	—	4	—	—	1	1	—	7
A tanulók létszáma az év végén	—	36	39	55	52	54	45	34	37	352
<i>A tanulók vallása :</i>										
Róm. kath.	—	36	36	50	50	52	44	33	35	336
Ev. ref.	—	—	2	4	1	1	1	1	2	12
Ág. ev.	—	—	1	1	1	1	—	—	—	4
<i>Anyanyelve :</i>										
Magyar	—	36	38	52	47	51	42	34	37	337
Német	—	—	1	3	5	3	2	—	—	14
Szláv	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
<i>Lakóhelye :</i>										
Helybeli	—	30	30	47	37	48	32	27	31	282
Vidéki	—	6	9	8	15	6	13	7	6	70
<i>A szülők polgári állása :</i>										
Tanár, tanító	—	3	—	—	2	4	2	2	2	15
Köztisztviselő	—	2	1	3	1	8	8	6	8	37
Más értelmiség	—	4	1	1	3	—	1	2	4	16
Magánzó, nyugdíjas	—	1	3	6	—	2	1	—	—	13
Iparos, kereskedő	—	19	22	24	20	21	19	7	12	144
Közhiv. alk. vagy altiszt	—	1	4	6	16	10	3	9	5	54
Östermelő	—	3	5	9	5	3	5	3	—	33
Munkás, napszámos	—	—	—	5	3	—	3	2	3	16
Egyéb	—	3	3	1	2	6	3	3	3	24

c) Tanulmányi eredmény.

Sorszám	TANTÁRGY				Jóles		Jó		Elégs.		Elégt.		Felm.	
					a)	b)	a)	b)	a)	b)	a)	b)	a)	b)
	I. OSZTÁLY.													
1	Vallástan	—	—	—	—	36	28	—	9	—	2	—	—	—
2	Magyar nyelv	—	—	—	—	20	20	12	12	4	7	—	—	—
3	Német nyelv	—	—	—	—	20	15	14	17	2	7	—	—	—
4	Számтан, mértан	—	—	—	—	19	21	11	10	6	7	1	—	—
5	Földrajz	—	—	—	—	24	21	10	11	2	7	—	—	—
6	Természetrájz	—	—	—	—	22	21	12	14	2	4	—	—	—
7	Ének	—	—	—	—	21	23	12	12	3	4	—	—	—
8	Szépírás	—	—	—	—	20	24	13	14	3	1	—	—	—
9	Rájz	—	—	—	—	25	28	11	11	—	—	—	—	—
10	Kézimunka	—	—	—	—	32	36	4	3	—	—	—	—	—
11	Testgyakorlás	—	—	—	—	26	28	10	10	—	—	—	3	1
II. OSZTÁLY.														
1	Vallástan	—	—	—	—	43	34	11	16	1	2	—	—	—
2	Magyar nyelv	—	—	—	—	22	22	24	15	9	15	—	—	—
3	Német nyelv	—	—	—	—	22	22	19	14	14	16	—	—	—
4	Számтан, mértан	—	—	—	—	15	11	28	25	12	16	—	—	—
5	Földrajz	—	—	—	—	18	21	24	20	13	11	—	—	—
6	Természetrájz	—	—	—	—	26	30	21	17	8	5	—	—	—
7	Ének	—	—	—	—	32	24	16	24	7	7	—	—	—
8	Szépírás	—	—	—	—	44	35	9	15	2	2	—	—	—
9	Rájz	—	—	—	—	33	29	17	14	5	9	—	—	—
10	Kézimunka	—	—	—	—	39	42	16	9	—	1	—	—	—
11	Testgyakorlás	—	—	—	—	19	21	28	23	1	2	—	7	6
III. OSZTÁLY.														
1	Vallástan	—	—	—	—	51	30	2	15	1	—	—	—	—
2	Magyar nyelv	—	—	—	—	37	29	15	7	2	9	—	—	—
3	Német nyelv	—	—	—	—	35	25	10	11	9	9	—	—	—
4	Számтан, mértан	—	—	—	—	34	17	16	20	4	8	—	—	—

Sorszám	T A N T Á R G Y	Jóles		Jó		Elégs.		Elégt.		Felm.	
		a)	b)	a)	b)	a)	b)	a)	b)	a)	b)
		5	Földrajz	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Történelem	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	Természettan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	Ének	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	Rajz	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Kézimunka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
12	Testgyakorlás	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4 11
IV. OSZTÁLY.											
1	Vallás tan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	Magyar nyelv	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	Német nyelv	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Szám tan, mértan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Történelem	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Természettan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	Háztartás tan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	Egészség tan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	Rajz	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Ének	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Kézimunka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
12	Testgyakorlás	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4 1

A növendékek magaviselete és szorgalma.

	Oszt.	Példás		Jó		Tűrhető	
		a)	b)	a)	b)	a)	b)
Magaviselet	I.	36	36	—	3	—	—
	II.	53	51	2	1	—	—
	III.	53	43	1	2	—	—
	IV.	30	35	4	2	—	—
	Oszt.	Dicséretes		Kellő		Változó	
		a)	b)	a)	b)	a)	b)
Szorgalom	I.	33	21	3	13	—	5
	II.	26	28	19	24	10	—
	III.	47	33	7	12	—	—
	IV.	16	21	13	16	5	—

d) Az iskola belső életéből.

Órangyal-társulat. Elnök: Tóth Tivadar hittanár. Igazgatónő: Stelczer Mária Carissima iskolanővér. Főangyalok: Tresz Erzsébet IV. a), Szelepcsényi Margit IV. b), Gramling Ildikó III. a), Oderszky Izabella III. b), Hóbán Rózsa II. a), Schäffer Teréz II. a), Hoffmann Margit I. a) és Horváczki Katalin I. b) o. növendékek. *A Társulat működése:* Havonként kétszer tartottunk gyűlést, a hónap első és harmadik vasárnapján. A gyűléseken az egyes osztályok főangyalai beszámoltak osztályuk munkájáról. A buzdító beszéd és a szokásos imák után rendszerint tombolajáték fejezte be a gyűlést. December hó 4-én 82 növendék lépett a jelöltek sorába, akiket március 25-én vett fel a Társulat rendes tagokká. Az összes tagok száma 264. Karácsonykor 2600 P. értékű ajándékot osztott szét a Társulat 38 polg., 30 elemi iskolás és óvódás között szép előadással kapcsolatban. A nm. v. k. miniszter, Hóman Bálint levélben köszönte meg az intézetnek a szegény gyermekek megajándékozását. December 23-án a polg. IV. o. 54 növendéke négy nővér és két Szociális-Missziótársulati hölgy kíséretében felkeresett 10 szegény családot karácsonyi ajándékkal. Minden család kapott egy kis karácsonyfát, négy élelem-csomagot, egy ruha és egy játék csomagot. Megható látvány volt, midőn a hosszú leánysor csomagokkal ellátva indult délután 4 órakor a zárdából nagys. és főtisztelendő dr. Gonczlik Kálmán apát-plébános igazgató urral a Belvárosi templomba, hol áldásban részesültek és ezzel a szent áldással indultak a szélrózsza minden irányába felkeresni a város szegényeit.

A segítyezéshez a Szociális Misszió-társulat hagyományosan 300 P-vel járult. Igen tisztelt Vezetőségének ezuton is hálás köszönetet mondunk, valamint mindazoknak kik a legcsekélyebb mértékben is hozzájárultak az Órangyal-társulat karácsonyi akciójához. Ugyancsak a Társulat jóvoltából három szegény tanuló részesült ozsonnában. Maga a Társulat egész éven át 241 P-t gyűjtött a szegények javára, 125 P-t a Misszió részére, továbbá 3¹/₂ kg. bélyeget, 4 kg. staniolt. Kinába küldött a nyár folyamán 49¹/₂ kg-os csomagot, karácsonyra 15 darabot és újabb küldésre készen áll 12 db csomag. Az iskolai gyűjtésben különösen kitűntek a szegények angyalai közül: Magyar Julia IV. b) o., Balogh Ida III. a) o., Kont Irén III. b) o., Irsák Ella II. a) o., Halmos Franciska II. b) o., Tax Katalin I. a) o. növendékek. A missziós gyűjtésben elismerést érdemel: Fogt Leona III. a), Hegyi Magda III. b), Hofbauer Ilona II. a) o. tanulók. Egyesek a városban gyűjtöttek rokonok és ismerősök között. E téren nagyobb buzgóságot

fejtett ki Gruber Mária IV. b), Müller Márta III. b), Ringeisz Ida III. b), Berger Teréz II. a), Sokacz Mária II. a), Legányi Lenke II. b), Török Ilona II. b) oszt. növendékek.

Hetenkint 145 Szív ujságot adtunk el, havonkint 70 példányban a „Jézusom örööm“ és 23 példányban „Kis néger“ c. folyóiratokat. A Szív ujság árusításban különösen kitűnt Takács Erzsébet IV. b) o. tanuló, aki egymaga 1000-nél több példányt adott el. Buzgóságáért Dr. Gonczlik Kálmán igazgató úrnk jóvoltából 10 P. jutalomban részesült. Ezenkívül szépen buzgólkodtak Boros Mária IV. b), Deutsch Anna IV. b), Kovács Irén IV. b), Ringeisz Ida III. b), Varju Erzsébet II. a), Kemény Gizella II. b) és Méder Veronka I. b) o. növendékek. Hasonló missziós munkásságot fejtett ki *Jézus szt. Gyermeksége Műve*. A tagok száma 185. Tagdíjként az iskola év folyamán befolyt 97.40 P. Ebből kiadás 22.40 P., mely összeget a „Kis hitterjesztő“ c. missziós folyóiratra fordítottuk. A lap 15 példányban járt.

Önképzőkör és nyilvános előadások. Az önképzőkör tanárelnöke Mátray Mária Ambrózia. A szept. 17-én lefolyt első gyűlésen megalakult a tisztí kar. Titkár : Vidákovits Gizella, jegyzők : Hollós Piroska és Gruber Mária, könyvtáros Dely Zsuzsa, rendezők : Ginder Katalin, Ramháb Anna, Szendrey Éva IV. oszt. Árvay Gabriella, Balogh Ida, Bácskay Zsuzsa és Rusztek Sarolta III. oszt. tanulók lettek. A tagok száma : 170.

Tartottunk 17 gyűlést, ezeken előadásra került 61 dolgozat, részben eredeti, részben német fordítás. Ismeretterjesztő felolvasást 14-et tartottunk. Volt 68 szavalat (magyar, német, francia) 19 szólóének, 15 karének, 38 zongoraszám, 4 melodráma, 5 monológ, 2 daljáték és 2 szindarab.

Az aradi vértanuk napján diszgyűlésünk műsora volt : 1. Kölcsey Erkel : Himnusz. 2. Bethoven : Gyászinduló. Zongorán játssza : Dely Zsuzsa. 3. Az aradi gyásznap. Felolvassa : Obert Emma. 4. Pósa Lajos: Damjanich. Szavalja : Máriás Piroska. 5. Móra-Ehrlich : Bánatesó hull Aradra. Énekli az önképzőkör énekkara. 6. Váradi Antal : Tizenhárom. Költemény. Szavalja : Hollós Piroska. 7. Schubert-Horváth : Hősök indulója. Zongorán hatkézre játssza : Magyar Julia, Vidákovits Gizella és Gruber Mária. 8. Baja Mihály : Magyar harangszó. Költemény. Szavalja : Szendrey Éva. 9. Sztára József : Csíkországi kis faluban. Háromszólamra énekli : Supper Ilona, Csilics Anna, Kucsera Ilona, Wagner Irma, Magyar Anna, Obert Emma Török Mária, Halász Margit, Marton Aranka, Dávid Lenke és Jakab Júlia. 10. Papp-Váryné-Szabados: Hiszekegy.

Megünnepeltük Arany János koszorús költőnket is halálának 100. évfordulója alkalmából. Magyar Julia IV. oszt. tanuló vonzó előadásban ismertette a nagy ember életét, közben ennek nevezetesebb mozzanatait elmélyítő költeményeket szavaltak vagy énekeltek a tagok. A terjedelmesebbeknek a tartalmát beszélték el, ill. jelenítették meg. Ének és zeneszerzeményei közül is került előadásra néhány.

A szabadság ünnepén következő műsorral tartottunk díszgyűlést : 1. Kölcsey-Erkel : Himnusz. 2. Juhász: Trio. Zongorán hatkézre játsszák: Oderszky Bella, Vidákovits Gizella és Gégner Erzsébet. 3. Móra László: Március ünnepén. Költemény. Szavélja: Ramháb Anna. 4. Ehrlich-Petőfi: Talpra magyar ! Éneklí az önképzőkör énekkara. 5. Emlékezzünk ! Irta és felolvassa : Dely Zsuzsa. 6. Szatmáry István : Most légy a gáton! Költemény. Szaválja : Rusztek Sarolta. 7. Van még hazánk. Előadja az önképzőkör énekkara. 8. Obert Emma, Hollós Piroska, Hegyi Magda, Bácskay Zsuzsa és Kovács Alice „A hazától semmit sem szabad sajnálni“ c. alkalmi jelenetet adtak elő.

A szegény tanulók karácsonyi megajándékozásával kapcsolatban nyilvános színelőadást rendezett az intézet. Bemutattuk Goriczky Elvira : Édes anyám hol vagy ? c. karácsonyi színművét 3 felvonásban. A főszerepet, Dórácskát, Kovács Margit I. a) o. alakította. Szerepeltek még : Hollós Piroska, Obert Emma, Gramling Ildikó, Szendrey Éva, Franzl Klára és Ginder Katalin.

A darabot — mint más években — karácsony vigiliáján a fogházban megismételtük. Itt a Szoc. Misszió-Társulat nemeslelkű hölgyeinek munkájába kapcsolódtunk, kik ilyenkor a foglyokat szeretetadományban részesítik.

Írásbeli dolgozatok a magyar nyelvből. I. osztály. 1. Az édes anya. Tollbamondás. 2. Jó volt. Élmény. 3. Szüreteltünk. Élmény. 4. Kálmánnapkor. Élmény. 5. Csillaghullás. Képolvasás. 6. Hogyan ápolom a fogam? A tanultak alapján. 7. Vásárban. Élmény. 8. Dórácska. Színelőadás után. 9. Téli mulatság. Élmény. 10. Veszedelmes betegség. A tanultak alapján. 11. A hazáért. Képolvasás. 12. Tavasz volt. Élmény. 13. Tamulmányi sétánk. Élmény. 14. A légy panaszai. A tanultak alapján. 15. Lacika. Mozielőadás után.

II. osztály. 1. A szeretetről. Tollbamondás 2. Beszél a sárga lomb. Fantázia gyakorlat. 3. Galamboskó mondája. A tanultak alapján. 4. Valami magamról. Önmegfigyelési eset. 5. Mi fáj nekem? Egyéni élmény. 6. A názáreti kis ház. Olvasás után. 7. Jót tettem. Egyéni élmény. 8. Szerencsés voltam. Egyéni élmény. 9. Ismét fehér minden. Közös élmény. 10. Várom a tavaszt. Élmény. 11. Március 15-i ünnepség.

Leírás. 12. Husvétii üdvözet. Levélke. 13. Az ibolya. Meseszövés. 14. A füstbement terv. Közös élmény. 15. A Szeremlei erdőben. Kirándulási élmény. 16. A tornavizsgáról. Levélke.

III. osztály. 1. Ki vagyok? Másolás. 2. Szétnéztünk a biológiai kertben. Élmény. 3. Az én kutyusom. Leírás. 4. A filléres gyors Baján. Élmény. 5. A királylépcsőnél. Élmény. 6. A béke birodalmában. Emelkedés. 7. Gerlice. Leírás költemény alapján. 8. Jön a kis Jézus. Élmény. 9. Naplóból. Jegyzetek. 10. Mese. Kis magyarok. Képolvasás. 11. Sportolók. Élmény. 12. Gyászolunk. Szónoki beszéd. 13. Édesanyám. Mozi-élmény. 14. Hazament egy tanárnőnk. Élmény. 15. Feltámodáson. Elmélkedés. 16. A mi osztályunk. Rajz.

IV. osztály. 1. A nő hivatása. Tollbamondás. 2. Kis kertembe is beköszöntött a hervadás. Megfigyelés. 3. Eltávozott. Megemlékezés. (Az elhunyt vall. és közokt. miniszterről.) 4. Vörösmarty: Az uri hölgyhöz című ódájának alapeszméje. 5. Jaj de jó volt! Élmény. 6. Mit mesél a fenyőfa? Irredenta elbeszélés szabadon. 7. Legnagyobb boldogság másoknak örömet szerezni. Karácsonyi élmény. 8. Ne csüggedj! Madách: Az ember tragédiája alapján. 9. Az én három jó barátom. (Egészségtan.) 10. Az én kis szobám. Elképzelés. 11. Farsangolunk. Élmény. 12. Leonardó da Vinci: Az utolsó vacsora. Képolvasás. 13. Husvétii népszokások. Leírás. 14. Mi szeretnék lenni: Pályaválasztás. 15. Bucsú a polgári iskolától. Beszéd.

Kirándulások. A tananyag feldolgozásával kapcsolatos kirándulásokon kívül a polg. iskola IV. osztálya hagyományosan megrendezte többnapos tanulmányi kirándulását, amelyen 2 vezető nővér kíséretében 28 növendék vett részt. Utvonal volt: Pécs, Harkány, Gyúd, Siklós és Abaliget. A nagyon tanulságos és jól sikerült kirándulás máj. 17—19-én folyt le és sok hasznos élménnyel gazdagította a növendékeket. Az idei majálist a kedvezőtlen időjárás miatt június 8-ára tette az intézet. Mindegyik osztály kiválasztotta az alkalmas kiránduló helyet. Az I. osztály a Lókertbe rándult, II. o. a Zsilip-erdőbe, III. az u. n. Békavárba, a IV. pedig Máriakönyét választotta.

Segélyezés és jutalmazás. Az intézet ez évben 18 tanulót egész 96-ot pedig féltandijmentességben részesített. Segélykönyveket kapott 183 tanuló. Baja város törvényhatóságának 80 P-ös, dr. Gonczlik Kálmán apátigazgató 24 P-ös és Reiner Irma úrhölgy 10 P-ös adományából a köv. jeles előmenetelű tanulók részesültek jutalomban: Ginder Katalin, Heimvürger Katalin, Ramháb Anna, és Takáts Erzsébet IV o., Ozvald Erzsébet, Rácz Margit és Schäffer Teréz III. o., Halmos Franciska és Varjú Erzsébet II. o., Horvácz Katalin és Pestalits Katalin I. o. Gróf Apponyi György 20 P-ös adományát, amelyet egy sok gyermekes hadviselt családjának szánt a nemes lelkű adakozó, Csarudzsits Ilona III. a) oszt. tanulónk családja kapta meg. Hálás köszönet az adakozóknak!

Tankönyvjegyzék az 1933—34. iskolaévre.

I. osztály.

Berauer: Énekeskönyv.
Róm. kat. nagyobb katekizmus.
Prónay: Olvasókönyv I. r. polg. leányisk.
Alszeghy—Sik: Magyar nyelvtan I. polg. leányisk.
Haugsethné: Erstes Buch.
Kalmár—Varga: Földrajz I. polg. leányisk.
Rendszeres Földrajzi atlasz.
Dékány: Növény- és állattan I.
Stéger—Tix: Mennyiségtan I.
Szendrei: Énekiskola.

II. osztály.

Berauer: Énekeskönyv.
Aubermann: Biblia polg. leányiskola r.
Prónay: Magyar olvasókönyv II.
Alszeghy—Sik: Magyar nyelvtan polg. leányisk. II. o.
Haugsethné: Zweites Buch.
Stéger—Tix: Mennyiségtan II.
Kalmár—Varga: Földrajz II. r.
Rendszeres földrajzi atlasz.
Dékány: Növény- és állattan II.
Szendrei: Énekiskola.

III. osztály.

Berauer: Énekiskola.
Demkovits: Szertartástan.
Prónay: Stilisztika.
Haugsethné: Driftes Buch.
Meszlényi: Történelem.
Stéger—Tix: Mennyiségtan III. r.
Kalmár—Varga: Földrajz III. r.
Rendszeres földrajzi atlasz.
Lévay: Fizika polg. leányisk. r.
Szendrei: Énekiskola.

IV. osztály.

Berauer: Énekeskönyv.

Pongrácz: Egyháztörténet.

Prónay: Költészetten, irodalom.

Haugsethne: Viertes Buch.

Meszlényiné: Történelem polg. leányisk. IV. o.

Haugsethne: Háztartástan.

Párdány: Egészségtan.

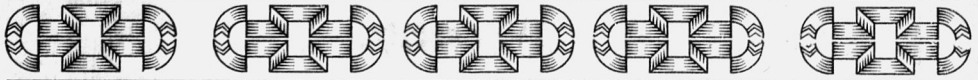
Dékány – Somogyi: Vegytan és ásványtan.

Stéger—Tix: Mennyiségtan IV.

Rendszeres Földrajzi atlasz.

Szendrei: Énekiskola.

VI.

Elemi iskola.

a) Az iskolai év története.

A tanév szeptember 9-én kezdődött és úgyszólván megszakítás nélkül június 21-ig tartott. A meghatározott szün- és ünnepnapokat kivéve két esetben volt váratlan szünetünk. A nagy kultuszminiszter Klebelsberg Kunó gróf temetésekor okt. 14-én és febr. 7-én a nemzet nagy halottja Apponyi Albert gróf hazaszállításának napján.

Október 22-én Arany János halálának 50. évfordulóján koszorús költőnkéről beszéltünk tanítványainknak. Az egész november, december derekas munkával telt el, készülődve a szeretet ünnepére, a szent karácsonyra, mely a kicsinyeknek örömet, boldogságot, mindanyiunknak békét, megnyugvást hoz. A szünet dec. 21-én kezdődött, 23-án kiosztottuk az értesítőt, jan. 4-én pedig újból munkába álltunk, Isten segítségébe vetett bizalommal.

Február II. felében járványszerűen fellépett az influenza s nagyobb számmal fordultak elő mulasztások. Egyéb járványos megbetegedések is léptek fel szórványosan, így diftéria, vörheny, kanyaró.

A husvétii szünet április 7-től 19-ig tartott. Mindjárt a szünet első napján megkapták gyermekeink az értesítőt.

A husvét utáni hetek gyorsan teltek s bár a vizsgálatok egy jó héttel később voltak, mint a múlt évben Isten segítségével befejeztük a tanévet.

Évzáró vizsgát I—III. osztály 20-án

II—IV. „ 21-én tartott.

Iskolalátogatások. Méltóságos Balázs Béla úr a tanítóképzők főigazgatója meglátogatta április 1-én a gyakorló iskolát helyettesítő I.—II. osztályt.

Nagyságos és főtisztelendő dr. Gonczlik Kálmán apátplébános igazgató úr havonta felkereste osztályainkat és mindenkor meleg érdeklődésének adott kifejezést.

Az intézet tisztelendő főnöknője sem mulasztott el egyetlen alkalmat sem, hogy a gyermekek iránti szeretetét kimutassa, velök éreztesse. Gyakran ellátogat közéjük, hogy feleleteiket meghallgassa, kis munkájukban gyönyörködjék. Az év utolsó hetében nagyságos Rusztek Károly kir. tanfelügyelő úr is megtartotta hivatalos látogatását.

Tanítói értekezletek, szemináriumok. Tanítótestületünk az intézeti főnöknő irányítása mellett megtartotta rendes havi értekezletét és résztvett az állami, valamint az espereskerületi tanítói gyűlésekkel egybekötött pedagógiai szemináriumokon. Ezek a gyűlések és szemináriumok a jelen iskolaévben mind az intézet nagytermében folytak le. Ilyenek voltak december 17-én, április 18-án, amelyen tanítótestületünk tagja Baronits Mária Antigone beszéd- és értelemgyakorlat bemutatásával szerepelt. A június 7-in a bátmonostori el. iskola ének-kara kiváló előkészültséggel adott elő néhány többszólamú nép és műdalt a Bajavidéki Róm. Kat. Tanítók Egyletének közgyűlésén. Dr. Szabovlyevits Dusán, a jelenlevő alispán úr megvendégelte a 40 kis tanulót, kik az intézet konyháján készített izletes ebédet az ovoda helyiségeiben emelkedett hangulatban fogyasztották el.

Ünnepségek. Ezek sorában bár időrendben nem az első, értékben a legszebb, leglélekiemelőbb volt az első áldozás. Szentséges Atyánk és Kegyelmas Főpásztorunk óhajának engedve a múlt évi kezdeményezésnek megfelelően, az idén is az Úr oltárához vezettük a kis I. osztályosokat. 34 I. oszt. 9 II. oszt járult áldozócsüörtök napján a szent áldozáshoz a meghatott szülők és felnőttek épülésére.

Ezt megelőzte a Szívgyárda felvétel április 23-án, az Anyák napjával kapcsolatosan. Nagyságos és főtisztelendő dr. Gonczlik Kálmán apátplébános-igazgató szentbeszédben ismetette a Szívgyárda célját és lelkesítette a kedves szülőket gyermekeik felajánlására Jézus Szentséges Szívének, a gyermekeket pedig e Legszentebb Szív mindig hűséges szolgálatára buzdította.

A hazaszeretet fejlesztését, ápolását célozta március 15-iki ünnepünk. Az előadás gerince volt a „Kis magyarok márciusa“ c. jelenet.

Kirándulások. A lehetőség szerint minden alkalmat felhasználtunk a szemléletek gyarapítására és a beszéd- értelemgyakorlat, valamint a fogalmazás anyagát is kirándulások, séták alkalmával gyűjtöttük. Ezt szolgálta a vetítőképes előadás is.

Az I. osztály tanulói megtekintették a Szentháromság szobrot, Pandúrszigetet, a temetőt és június 8-án kirándultak Bajaszentistvánra.

A II. osztály szemlélte a magán és középületeket, iparos műhe-

lyeket, a vásárt, piacot, a földműves őszi-tavaszi munkáját. A majálist a bajai szőlőkben tartották.

A III. osztály tanulmányozta Baja bel- és külterületét.

A IV. osztály megfigyelte a termények betakarítását, a mézszégetést, a fák ojtását, a füzeseket, felkeresték a tejcsarnokot, üvegkereskedést. Élvezték a természetet, gyűjtöttek vadonélő növényeket. Kirándulásait egy lőkerti majálissal fejezték be.

Segélyezések, jutalmazások. Az intézet lehetőség szerint támogatja a rászorult, magaviseletben és szorgalomban kifogástalan tanulókat. Ezidén felmentett az iskolafenntartási díj alól teljesen 10 tanulót, felerészben 32 tanulót. Segített írószerekkel, füzetekkel és tankönyvekkel, tízórai ozsonnatejjel is. Karácsonyi ajándékosztáskor 22 gyermek kapott értékes ruhaneműt és egyéb szükségességeket.

A vizsgálatok alkalmával méltóságos dr. Szabovljevics Dusán alispán úr 50 P-t küldött az arra érdemes kiváló tanulók jutalmazására, melyből az első három osztályból 1—1 gyermek kapott 10—10 P-t, a IV. nagy létszámú osztályból 3 gyermek 10—5—5 pengőt. Ez uton is kifejezzük köszönetünket az alispán úrnak és mindazoknak, kik valamiképpen hozzájárultak a szeretet gyakorlásához. Kérjük számukra a jó Isten áldását és kegyelmét!

b) Az iskola tantestülete.

Az I. osztály tanítónője: Baronits Mária Antigone.

A II. „ „ Pesthy Mária Perseveranda.

A III. „ „ Üveges Mária Liguoria.

A IV. „ „ Sági Mária Leonida.

Az egyházi éneket vezette és mintatanításokat mutatott be: Hónisch Mária Fernanda isk. nővér. Hitoktatók: I—II. osztályban Tóth Tivadar, a III—IV. osztályban Tóth Mihály.

c) A tanulók statisztikai adatai.

	I.	II.	III.	IV.	Összesen
Beiratkozott — — —	46	41	41	65	193
Kimaradt — — —	—	—	—	—	—
A tanulók létszáma az év végén —	46	41	41	65	193
<i>Vallás szerint :</i>					
Római kath. — — —	45	41	41	62	189
Református — — —	—	—	—	2	2
Ág. ev. — — —	1	—	—	1	2
<i>Anyanyelv szerint :</i>					
Magyar — — — —	46	41	41	65	193
Német — — — —	—	—	—	—	—
<i>Szülők polgári állása :</i>					
Tanár, tanító — — —	—	1	1	2	4
Köztisztviselő — — —	17	6	14	10	47
Más értelmiség — — —	1	4	4	11	20
Magánzó, nyugdíjas — — —	1	4	—	1	6
Iparos, kereskedő — — —	20	16	18	38	92
Közhiv. alk. vagy altiszt — — —	2	1	—	2	5
Östermelő — — — —	1	1	—	—	2
Munkás, szolgál — — — —	1	2	2	1	6
Egyéb — — — —	3	6	2	1	12
<i>Tanulók magaviselete :</i>					
Dicséretes — — — —	43	41	39	65	188
Jó — — — —	3	—	2	—	5
<i>Szorgalma :</i>					
Ernyedetlen — — — —	30	24	35	55	144
Változó — — — —	16	16	6	10	48
Hanyag — — — —	—	1	—	—	1
<i>Előmenetele :</i>					
Kitünő — — — —	28	24	24	33	109
Jeles — — — —	15	16	12	19	62
Jó — — — —	3	1	5	12	21
Elégséges — — — —	—	—	—	1	1
Elégtelen — — — —	—	—	—	—	—

d) A tanulók névsora és általános osztályzata.

I. osztály.

Kitűnő : Arnold Ildikó, Bartók Margit, Bálint Magdolna, Blum Erzsébet, Dániel Erzsébet, Fodor Erzsébet, Gebhardt Magdolna, Grünfelder Mária, Hermann Ilona, Hoscieslawszky Margit, Kollár Klára, Láng Erzsébet, Masznyik Ilona, Matkó Margit, Matkovits Klára, Müller Edit, Schafler Irén, Simon Matild, Simon Mária, Somló Klotild, Spetkó Klára, Szabó Zsuzsa, Szemere Judit, Szoyka Ágota, Takács Ilona, Ternák Magdolna, Werling Anna, Zalasdy Camilla.

Jeles : Békei Irén, Burger Etelka, Cseh Anna, Füves Blanka, Kaiser Elza, Kiss Anna, Kolonits Olga, Kovács Anna, Liszka Zsuzsa, Matos Mária, Nagy Klára, Repka Rózi, Suba Irén, Varga Klára.

Jó : Agatity Márta, Ackermann Olga, Mikl Mária.

Összesen : 46.

II. osztály.

Kitűnő : Beck Mária, Berger Erzsébet, Bizony Piroska, Bogner Irén, Dallos Irén, Dehény Irén, Dodek Valéria, Gáspár Ildikó, Glasenhardt Erzsébet, vitéz Gödry Klára, Hajosovits Júlia, Havranek Rózsa, Hoffmann Mária, Kovács Klára, Major Magdolna, Márfai Mária, Mittacssek Franciska, Scultéty Gizella, Szabó Edit, Ulakity Edit, Vidákovits Anna, Vukováry Edit. Wovika Piroska, Zádor Antónia.

Jeles : Balogh Margit, Bohner Zsuzsanna, Fodor Ilona, Gál Julianna, Kovács Rózsa, Kenderesi Ilona, Méder Gizella, Mészáros Erzsébet, Nemetz Valéria, Pestalits Lenke, Prachár Dorottya, Orlovátz Klára, Stelz Ilona, Stéhli Aranka, Tóth Ottilia, Volenik Magdolna.

Jó : Boros Erzsébet.

Összesen : 41.

III. osztály.

Kitűnő : Bényi Klára, Bisztricki Ilona, Fogt Margit, Gerhardt Katalin, Gyurica Gabriella, Haut Márta, Hermann Borbála, Kovács Klára, Kovács Mára, Martin Edit, Matkó Klotild, Németh Irén, Ozvald Piroska, Pestalits Júlia, Polák Blanka, Régeisz Ilona, Schmidt Irén, Simon Katalin, Suba Klára, Stebler Márta, Stefánkó Jolán, Toldi Gizella, Udvardi Lujza, Zsubori Etelka.

Jeles : Berta Márta, Borovy Mária, Bugyáki Mária, Bukoján Teréz,

Dorn Zsuzsanna, Hegedűs Margit, Katona Erzsébet, Schilli Anna, Suba Ilona, Vajda Zsuzsanna, Vörös Györgyi, Wink Margit.

Jó : Bardóczy Gizella, Dobszay Mária, Sárók Katalin, Steindl Mária, Szokolay Aranka.

Összesen : 41.

IV. osztály.

Kitünő : Aprily Sarolta, Bogner Magdolna, Bukoján Ilona, Burger Márta, Czeizek Éva ref., Cseh Etelka, Csilits Magdolna, Detre Ildikó, Fejes Ilona, Gergely Mária, Gebhard Matild, Géczy Erzsébet, Ginder Ilona, Halmy Irma, Kuntity Piroska, Molnár Klára, Moskovits Margit, Nagy Lenke ref., Nagy Márta, Nemetz Irén, Neuhardt Erzsébet, Ozvald Márta, Pestalits Júlia, Rábl Zsuzsanna, Riesz Mária, Romvári Márta, Sauerborn Hilda ág. ev., Storch Erzsébet, Szarka Etelka, Szulimán Erzsébet, Várnai Lilla, Vrancsik Irén.

Jeles : Albert Jolán, Bardóczy Olga, Benczák Katalin, Berger Ilona, Berta Valéria, Gellei Rózsi, Kazal Edit, Kolozsvári Márta, Liszka Magdolna, Meerwald Erzsébet, Müller Margit, Ocskó Rózsa, Pestuka Viktória, Riavetz Emilia, Szukits Ilona, Tóth Márta, Tökölyi-Kovács Klára, Vancsura Ibolya, Vámos Izabella.

Jó : Antal Zsuzsanna, Berényi Mária, Bisztriczki Jolán, Czethoffer Irén, Gruber Magdolna, Kenderesi Mária, Kulifay Ilona, Pestuka Viktória, Rasztik Ilona, Schreiner Teréz, Szokolai Emilia, Verók Margit.

Elégséges : Tóth Teréz.

Összesen : 64.

VII.

Kisdedóvó.

a) Az óvoda életéből.

Legkisebb növendékeink óvodalátogatási ideje egybeesik az iskola-évvel. Vidám játékok és egyéb apró foglalkozásaik egész éven át akadálytalanul folyhattak, járványos betegség ebben az évben nem okozott kénytelen szünetet. Az enyhe időjárás lehetővé tette, hogy kicsinyeink a téli hónapokban is csaknem teljes számban megjelenhettek óvodánk falai között. A változatos napi foglalkozásokat itt-ott egy-egy látogatás tette még változatosabbá. Ezek között nevezetes örömnapp volt az iskola-nővérek áll. főnöknőjének, tisztelendő Mária Bernárda anyának látogatása okt. 27-én. Dec. 3-án a Mikulás látogatta meg óvodánkat s várása, fogadása nagy élénkséget vitt be az óvoda életébe. „Készülő-dés Mikulásnapra a mennyországban“ című jelenetet alakították a kicsinyinek, szülei és hozzátartozói érdeklődése mellett. A „nagy Mikulás“ váratlan megjelenése egy kis izgalmat okozott az előadás végén. A vidám óvodai életnek a jún. 12-i záróünnepség vetett véget. Kedves volt a torna és magyar táncjáték, ügyes a fiúk katonásdja, gyönyörködtette a jelenlevőket a „Mesejáték“ c. jelenet. A kis előadás végén dr. Gonczlik Kálmán apát, int. igazgató elbúcsúztatta a nagyobb gyermekcsoportot az óvodától s meghívta őket az iskola padjai közé.

b) Az óvodások névsora.

I. Gyermekcsoport.

Vezetője: *Wittmann Mária Szeráfina.*

Leányok:

Benczák Bözsi	5 Dodek Márta	Hajósevics Veronka
Bencsák Zsuzsi	Fleischer Edit	10 Hastenteufel Erzsike
Bubonyi Márta	Géczy Rózsika	Hermann Juci
Cikatricis Erzsike	Gruber Ilonka	Hoffelner Teri

Huber Márta
Iszlai Ilonka
15 Iszlai Teri
Kitanits Márta
Kovács Ilonka
Magyar Magdus

Máté Klári
20 Nagycirok Ibi
Róna Gyöngyi
Somos Évi
Somos Zsuzsi
Scheirer Márta

25 Schneider Pannik
Szemere Livia
Tóth Márta
Vámos Zsuzsi
Zsifkovics Márta

Fiúk :

Bajai Sanyi
Bábity Feri
Bódicsei Bertalan
Bogner Feri
5 Grünhut Pali
Hammer Laci

Hegyi Bélus
Héber Jancsi
Kerek Laci
10 László Józsi
Mancz Jancsi
Rác Józsi

Szabó Gyula
Szántó Bélus
15 Szántó Jancsi
Tomasits Gyula
Welchner Lőrinc

II. Gyermekcsoport.

Vezetője: *Füstös Mária Szeverina.*

Leányok :

Balogh Edit
Becker Ili
Berta Livia
Bogár Kató
5 Gilián Annuska
Goldberger Rózsika
Detre Edit
Dorn Erzsike
Heneráry Gyöngyi

10 Hermann Manyi
Hoffelner Juci
Hoffmann Erzsi
Istók Ildikó
Kiss Magdi
15 Kollár Ibi
Lovass Lali
Mayer Adrien
Márity Juci

Nesztinger Márta
20 Pencz Ilonka
Régeisz Irénke
Simon Matild
Somos Margit
Szósz Margit
25 Timpáner Klári
Vrancsik Jolánka

Fiúk :

Bubonyi Karesi
Császár Peti
Epres Tibi
Horváth Jancsi
5 Iszlai Gyuri
Kiss Tibi

Krix Pisti
Lencsés Sanyi
Mangel Kálmán
10 Martin Viktor
Matos Laci
Mészáros Pisti

Prahár Laci
Stebler Imre
15 Vancsik Géza
Vágó Pisti
Vuity Laci

VIII.

Internátus.

Internátusunkba felvesszünk tanítónőképzős, polgári és elemi iskolai tanulókat. A felvétel folyamodás útján történik. A folyamodványt az intézet igazgatóságához kell beadni június 30-ig a következő okmányokkal felszerelve: 1. keresztlevél, 2. utolsó iskolai bizonyítvány, 3. újkeletű orvosi bizonyítvány. A felvételi értesítéshez tájékoztatót is csatolunk. Egyébként is szívesen küld az intézet tájékoztatót a szülők, illetve érdeklődők részére.

Fizetési feltételek. Tartásdíj egy hónapra 60 P (mosás, fűtés, világítás, orvosidő beleszámítva, képzős növendékeknél a zongora gyakorlódíj is.) Ezt az összeget minden hó 10-ig be kell fizetni, mert az intézet nem előlegezhet. Külön órákért külön díjazás jár. Ruhák, tankönyvek, kézimunka, rajz és írószerek külön elszámolás alá esnek.

Internátusi élet a lefolyt iskolaévben. Bennlakó növendékeink száma ismét emelkedett. A hely szűke miatt, sajnos, nem emelhetjük korlátlanul a növendékek számát. Viszont a kisebb létszám inkább lehetővé teszi az egyéni nevelést és irányítást és a fejlődő leánykák otthonias ellátását. A kerti asztalokkal elegendő számban fölszerelt, pormentes, virágos, egészen különálló udvarban több hinta, gyűrűhinta áll rendelkezésükre, de téli időben esténként az intézeti tornatermet is használhatják játékra, szertornázásra. A családi együttérzés fejlesztésére az intézet most is fölhasználta az erre alkalmas napokat és ünnepeket. Az intézeti főnöknő és felügyelő nővér névnapján maguk rendeztek előadást, amelyen mindenki szerepelt. A Mikulás-est a mult-hoz hasonló kedélyességgel folyt le. Különösen jól sikerült ebben az évben a tombolával egybekötött közös névnap ünnepség dec. 8-án. A kisebb létszám mellett a kicsinyek nem voltak teljesen különválasztva a nagyok csoportjától, ami a képzős növendékeknek módot nyújtott hasznos gyermeklélektani megfigyelésekre. Szociális irányu fejlődésükre is nem egyszer nyílt alkalom. Nemcsak a helyi Zita-leánykör foglalkoztatásaiba kapcsolódhatnak, hanem a kalocsai és dunapataji

leánykörök kirándulásakor az idegen leányok fogadását és szórakoztatását is készségesen vállalták. A közös kirándulás színhelye ezidén Madaras volt, ahol Trentz Henrik községi főjegyző úr magyaros szíves-séggel vendégelte meg őket a község kirándulásra alkalmas erdejében. A legkisebbek ezenkívül a dunántuli Pörbölyön is voltak, ahol Stefánkó főerdész úr látta el őket minden jóval.

Növendékeink állandó létszáma az 1932–33. iskolaévben:

Tanítónőképzős	—	—	—	—	36
Polgári iskolás	—	—	—	—	14
Elemi iskolás	—	—	—	—	5
<hr/>					Összesen: 55

IX.

Szent Zita-leánykör.

Az intézet szeretetét kiterjeszti a háztartási alkalmazottakra, kiknek minden vásár- és ünnepen, még a nyári szünetben is összejövelelt tart. A tagok száma az év folyamán 65-re emelkedett. A kör vezetője Pesthy Mária Perseveranda. Fáradhatatlanul buzgólkodott a kör érdekében Tóth Tivadar hittanár, aki sorozatos előadásaival igyekezett ezeknek a nagyon rászoruló leányelkeknek a helyes utat megmutatni és mindig közelebb vinni őket természetfeletti céljukhoz, Istenhez.

Decemberben karácsonyi előadást rendezett a Leánykör. Szinre került Erdey Árva Verka c. darabja. Farsangban táncoltak leányaink, a tanítónőképző növendékeinek zongora játéka mellett.

A Szoc. Missziótársulat hölgyei az idén is meglepték a leányokat karácsonyi és husvétii édességgel.

Március hónapban megünnepeltük Szent Józsefet. Ez alkalommal tisztelendő főnöknő beszélt a leányoknak az Anyaszentegyház védőjének és a családok nagy szentjének életéről, buzdítva őket tiszteletére és követésére. Hazafias ünnepségünkön nagyságos és főtisztelendő dr. Gonczlik Kálmán apát úr a kör védője és jótévője is megtisztelt bennünket jelenlétével. Az alkalmi szavalatok, énekek meghallgatása után meggyőzően kifejtette előttük a haza és otthon fogalmát. Május 25-én ünnepélyes módon történt a tagfölvétel, amikor a leányok szabályokat és jelvényt kaptak. Június 4–5-én védőszentünk, Szent Zita tiszteletére előadtuk a „Gazdag szegénység“ című szindarabot.

X.

Kimutatás az összes növendékek létszámáról.

A tanítónőképzőbe beiratkozott:	146 tn.	—	kimaradt:	2	évvégén volt:	144
A polgári iskolába	359	„	„	7	„	352
Elemi iskolába	192	„	„	—	„	192
A kisdedővóba	88	„	„	—	„	88
					Összesen:	776

Az intézet létszáma mult év óta 17-el emelkedett.

XI.

Figyelmeztetés a szünidőre.

Az intézeti szabályok a szünidőben is kötelezők. Helybeli növendékek vásár- és ünnepnapokon felügyelőik vezetésével a belvárosi plébánia templomba vonulnak szentmisére. Vidékiek a helység plébánosától igazolványt hozzanak templomlátogatásukról és szünidei erkölcsös magaviseletükről. Az intézeti szabályoknak főleg két pontját ajánljuk komolyan a növendékek figyelmébe: 1. Nyilvános táncanfolyamon, nyilvános jellegű táncmulatságon nem vehetnek részt. 2. Nem engedhető meg a közös strandolás, csakis hozzátartozóik társaságában vagy külön női strandon fürdőzhetnek. E tilalom megszegői nem folytathatják tanulmányaikat a intézetben. — Általában figyelmükbe ajánljuk az intézeti szabályok köv. szavait: „Bárhol jelennek meg, igyekezzenek mindenütt katolikus tanítónövendékekhez illő szerény és fegyelmezett magatartást tanusítani s óvakodjanak attól, hogy megütközést váltsanak ki másokból túlságosan hangos és feltűnő viselkedésszel, mellyel saját maguk és az intézet jó hírnevének is árthatnak.“

XII.

Értesítés az 1933—34. iskolaévre.

- Szept. 2-án javító- és különbözeti vizsgálat a polgári iskolában.
„ 4-én és 5-én pótbéírás az elemi és polgári iskolában.
„ 6-án és 7-én béírás tanítónőképzőben.
„ 9-én különbözeti vizsgálat és pótbéírás a tanítónőképzőben (a vidékieknek).
„ 10-én Veni Sancte.
„ 11-én kezdődik a tanítás minden iskolafajban.

Beíratási és mellékdíjak *a tanítónőképzőben* 12·70 P., tandíj 100 P., amely havi részletben minden hónap 5-ig fizetendő.

A polgári iskolában az intézet elfogadta a V. K. M. 1933. évi 1761. számú rendeletével kiadott díjszabást az állami polgári iskolára vonatkozóan. E szerint a beíratáskor fizetnek: 2·50 P. fölvételi díjat és 1·70 P. járulékot. Tandíj és fenntartási díj: 48 pengő.

Különböző fokozatú díjkedvezmények vannak:

I. fokozatú díjkedvezmény	40 pengő.
II. „ „	32 „
III. „ „	24 „
IV. „ „	16 „
V. „ „	8 „

Egész taníjmentességet és V. fokozatú díjkedvezményt kaphat a példás magaviseletű, ált. jeles osztályzatú, teljesen szegény tanuló (az összes tanulók 12%). A többi fokozatú díjkedvezményben részesíthetők a szülők anyagi helyzetéhez mérten jó és elégséges előmenetelű, de példás magaviseletű tanulók is. „Nem részesíthető díjkedvezményben az a tanuló, akinek atyja (gyámja) az évi 48 pengő díjösszeget nyilvánvalóan nehézség nélkül megfizetheti.“ — A tandíjmentességért és kedvezményért a folyamodványt az előírt nyomtatványon az előadás megkezdésekor legkésőbb kell beadni. — A magántanulók által fizetendő tandíj és fenntartási díj: 56 P. A magántanulók is fizetik a felvételi díjat. Ezenkívül a vizsgadíj osztályonként 40 P, elnöki díj: 6·50 P. Magántanuló sem díjkedvezményben, sem mentességben nem részesíthető.

Az elemi iskolában beíratáskor fizetnek 3 pengőt. Iskolafenntartási díj 20 P, amely havi 2 P-ös részletben fizethető minden hónap 5-ig.

A kisdédóvóban fizetendő: 10 pengő épületfenntartási díj, 50 fillér kézimunka beszerzési díj.

Tartalom.

Bevezetés — — — — —	3 old.
I. Az intézet tanügyi hatóságai — — — — —	8 „
II. Az intézet szervezete — — — — —	9 „
III. Az egész intézetet érdeklő események az 1932–33. iskolaévben — — — — —	9 „
IV. Tanítónőképző. a) Az iskolaév története — —	12 „
b) Tanártestület és munkaköre —	13 „
c) A növendékek névsora — —	15 „
d) A növendékek statisztikai adatai —	17 „
e) Az intézet működése — —	20 „
Tankönyvjegyzék — — — — —	28 „
V. Polgári iskola. a) A tanulók névsora és általános osztályzata	31 „
b) A növendékek statisztikai adatai —	35 „
c) Tanulmányi eredmény — —	36 „
d) Az iskola belső élete — — —	38 „
Tankönyvjegyzék — — — — —	42 „
VI. Elemi iskola. a) Az iskolai év története — — —	44 „
b) Az iskola tantestülete — — —	46 „
c) A tanulók statisztikai adatai — —	47 „
d) A tanulók névsora és általános osztályzata	48 „
VII. Kisdudóvó. a) Az óvoda életéből — — —	50 „
b) Az óvodások névsora — — —	50 „
VIII. Internátus — — — — —	52 „
IX. Szent Zita-leánykör — — — — —	53 „
X. Kimutatás az összes növendékek létszámáról — —	54 „
XI. Figyelmeztetés a szünidőre — — — — —	54 „
XII. Értesítés az 1933–34. iskolaévre — — — — —	55 „

